

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrletno Din 7.50, polletno Din 15.—,
celoletno Din 30.—.

Srečno in veselo novo leto

vsem bralcem in bralkam „Domovine“!

Uredništvo in upravništvo.

Vsi naši prijatelji na delo za širjenje „Domovine“!

Za najmarljivejše nabiralce novih naročnikov razpisujemo lepe nagrade.

Brez velike propagande se je naš list že krepko razširil po vsej Sloveniji. Najboljša reklama zanj je bila vsestranska vsebina, ki jo je vedno prinašal. Poleg gospodarstva in drugih poučnih srisov je imela «Domovina» vedno tudi dovolj zabavnega čtiva, tako da smo tekom minulega leta dobili neštivilno priznanih pisem od raznih strani.

Uredništvo se pa bo tudi v nastopajočem letu prizadevalo, da bo v enaki in še večji meri zadovoljevalo cenjene čitatelje in čitateljice. Prinašali bomo nadalje poučne članke gospodarske in druge vsebine, tedenske novice ter zlasti mnogo zabavne vsebine. Sedanja povest «Krvavi denar» se bo kmalu končala, toda pripravljenih imamo za to leto že celo vrsto novih zanimivih povesti. Skrbeli bomo tudi za to, da bomo imeli stalno dovolj slik.

Naše naročnike prosimo le, da točno izvajajo svoje dolžnosti in ne zaostajajo z naročnino, a poleg tega, da nam pridobivajo še novih naročnikov. Čim več bo naročnikov, ki bodo redno poravnali naročnino, v tem večjem obsegu bo izhajala in tem zanimivejšo vsebino bo mogla nuditi «Domovina» svojim čitateljem. «Kdor hitro plača, dvakrat plača,» velja tudi pri časopisih. Saj je malenkostna vsota, s katero si lahko vsak teden priskrbite za pouk in razvedrilo.

Ker je naročnina za naš list majhna, tudi ne bo težko dobiti nove naročnike. 15 dinarjev za polovico leta lahko vsakdo pogreši. Stalni naročniki našega lista ste se sami uverili, da «Domovino» lahko povsod pohvalite in jo priporočate, zato tudi pričakujemo od vas, da hoste z vneto širili naš list med sorodniki, prijatelji in znanci, v veseli družbi in ob drugih prilikah. Recite vsakomur, ki še ni v našem krogu, da «Domovina» za polovico leta ne stane niti toliko, kakor liter vina. Liter vina

se izpije v kratkem času, a «Domovina» te za enake izdatke zabava, poučuje in obvešča o zanimivih dogodkih pol leta.

Kakor smo že v zadnjih dveh številkah objavili, smo v svrhu večje izpodbude razpisali za najmarljivejše nabiralce novih naročnikov deset krasnih nagrad v knjigah. Prva nagrada obsega sedem knjig (romanov), druga in tretja vsaka po pet knjig, četrta in peta vsaka po pet knjig, šesta in sedma vsaka po štiri knjige, osma, deveta in deseta vsaka po tri knjige. — Pogoji za pridobitev nagrade so:

Vsak nabiralec mora obenem s točnimi naslovi novih naročnikov poslati tudi za vsakega naročnika polletno naročnino. Ker znaša polletna naročnina le 15 Din, vam tako malenkostno vsoto ne bo težko dobiti od osebe, ki se je že odločila, da naroči «Domovino». Prvo nagrado bo dobil seveda oni nabiralec, ki nam bo poslal naj-

večje število novih naročnikov s plačanimi polletnimi naročninami. Ostalih devet nagrad prejme onih devet nabiralcev, ki bodo imeli za prvim po vrsti največje število naročnikov.

Poleg tega se vsem nabiralcem, ki nam dobe vsaj pet novih naročnikov s plačanimi polletnimi naročninami, odpusti zaostala naročnina, če je imajo še kaj poravnati. Če pa niso naši dolžniki, se jim bo eno leto pošiljala «Domovina» zastoj.

Na prošnjo nekaterih nabiralcev smo rok za doposljanje nabranih naročnikov podaljšali do 20. januarja. Dne 20. januarja bo uredništvo razdelilo nagrade po gori omenjenih pogojih. Vsak nabiralec naj obenem pošlje svoj točni naslov, da mu bomo potem mogli poslati nagrado, ako jo bo po vseh izpolnjenih pogojih dobil. Imena nagrajenih nabiralcev bomo objavili.

Kdor bi dobil le štiri, tri, dva ali celo samo enega novega naročnika, s čemer ne bi prišel pri tekmovanju za nagrade v poštev, naj nam pošlje tudi te; saj bo s tem delal za svojo «Domovino». Dobrodošli so nam tudi novi naročniki, ki ne plačajo takoj. Seveda nabiralci takih naročnikov ne pridejo v poštev pri nagradah, za katere smo morali staviti že nekoliko težje pogoje.

Na delo torej! «Domovina» se mora razširiti tako, da bo prišla tudi v zadnjo gorsko vas. Svrha našega lista je med drugim tudi pobiranje alkoholizma in sirovosti ter širjenje splošne naobrazbe med najširšimi sloji našega ljudstva. Pomagati nam pri tem delu s širjenjem našega lista naj bo dolžnost vseh prijateljev «Domovine».

Nekaj iskrenih besed ob novem letu

Stari prijatelji, naročniki in bralci «Domovine» se gotovo še spominjajo, kaj je bila «Domovina» za Slovence takrat, ko je v najusodnejših časih pritiskalo na nas nemško avstrijsko gospodstvo z vso pezo vojnega režima. V vsaki številki «Domovine» smo se na vso moč potrudili, da povemo slovenskemu narodu v tej ali oni obliki resnico, da ga odvrčamo od avstrofiilskega mišljenja ter ga pripravljamo na veliki trenutek osvobojenja.

Veliko dobrih in zdravih misli se nam je posrečilo zasejati med slovensko ljudstvo z «Domovino», še več možatih in odkritih besed in člankov nam je skoro v vsaki številki pobelila cenzura ljubljanske policije, dokler ni bil naš list začasno sploh ustavljen. Najbolj smo se zamerili avstrijskim mogočcem, ker pod nobenim pogojem

nismo hoteli prevzeti vloge vojnega priganjača. Še danes smo ponosni na to, da te službe nismo opravljali, in štejemo si še v posebno zaslugo, da je bila «Domovina» edini slovenski list, ki niti enkrat ni objavil poziva na podpis vojnih posojil, četudi se je na nas od strani vlade pritiskalo na vse mogoče načine.

Po preobratu smo svojo taktiko izpremenili, ne pa politike. Dočim smo v Avstriji storili vse, da razkrojimo med Slovenci zaupanje do germanskih oblastnikov ter poderemo to, kar se je moralo sesuti, ako naj živimo mi Slovenci, Jugoslovenci in Slovani, smo po vojni zadnjih šest let neprestano Slovincem dopovedovali, da je sedaj naša najsvetejša naloga, graditi naprej na temelju pridobljene narodne in državne svobode ter samostojnosti.

Naša politika v Avstriji in v Jugoslaviji je bila vedno ista: dati Slovincem kar največ vsestranske svobode, kar največ prvih pogojev, da postanejo zrel državni narod, ki bo voljan in sposoben za izpopolnjevanje in tudi dokončanje velikega dela, ki nas čaka vse, ki smo se ujediniili v skupni jugoslovenski domovini.

Dogodki zadnjih šestih let dokazujejo, da sta bili tako naša politika kakor naša taktika pravilni. Škoda je le za ljudstvo in državo, da niso Slovenci do sedaj v dovoljni meri podpirali naših stremiljenj. Ako bi bilo tako, kakor je «Domovina» svetovala, opominjala in rotala, bi danes Jugoslavija lahko bila že šest, deset ali še več let naprej. Naše zunanje in notranje politične razmere bi lahko bile tako urejene, da bi brali vsakomur že na obrazu zadovoljstvo in blagostanje namesto nezadovoljstva. Na žalost se je na nas Slovence samih maščevala brezglavost, nesposobnost in brezvestnost doseďanjih političnih voditeljev, katerim so ljudske množice pri volitvah izražale svoje zaupanje, a niso pomislile, da mora tudi v najmanjšem gospodarstvu kmalu vse vrag vzeti, ako vlada v družini neprestani prepiri in brezdelje namesto medsebojne podpore, marljivosti in štedljivosti.

Zopet stojimo na pragu velikih odločitev. Ni res, da bi se pri predstojećih volitvah mogla izpremeniti naša država ter znova odločiti vprašanje, ali kraljevina ali republika; tudi govorjenje o centralizmu in o avtonomiji je odveč. Vsa ta vprašanja so rešena za dolgo dobo let z *ustavo*. Čisto brezupno se zaletava z glavo ob zid, kdor misli, da bo samo eno teh vprašanj rešil v prihodnjih petih ali desetih letih drugače, kakor so vsa ta vprašanja rešena. Tudi ni res, da zavisi procvit naroda in države od teh vprašanj. Nasprotno pa je res, *da zavisi vse od dobrih, pametnih in poštenih poslancev*. Kakršni poslanci, tak parlament, kakršen parlament, taka vlada. Najboljše postave nič ne pomagajo, če so poslanci zanič, a pravi poslanci tudi s slabimi po-

stavami lahko veliko dobrega store, najmanj pa toliko, kolikor je treba, da se odpravi vsaj glavno gorje in glavno nezadovoljstvo ljudstva.

Ako hočejo biti Slovenci po šestletnih bridkih preizkušnjah enkrat pametni in modri, morajo pri bodoćih volitvah reči: *Sedanjih poslancev ne maramo več!* SLS nas je gnala v pogubo že v Avstriji in nas je varala s praznimi obljubami ves čas, odkar obstoja Jugoslavija. *Zato tudi SLS to pot ne bomo več volili*. Vsak pameten gospodar izmenja seme, če mu šest let zaporedoma ničesar ne obrodi. Tudi v politiki je treba poskusiti z izpremembo!

Da bo pri bodoćih volitvah *zmagal Narodni blok, ni nobenega dvoma več*. Z njim dobimo prvokrat po šestih letih zanesljivo, trdno in dela zmožno večino v narodni skupščini. Za Slovence je le vprašanje, kako močno naj so oni v tej večini zastopani. Ni nobenega dvoma, da bomo Slovenci tem več dosegli in tem hitreje dosegli, kar potrebujemo in želimo, čim več poslancev bomo dali Narodnemu bloku. *Zato bo pa vsak pameten in preuderen Slovenec 8. februarja šel in vršil volilno kroglico v skrinjico Narodnega bloka.*

Adolf Ribnikar.

Politični pregled

Po božičnih praznikih je širom vse države opažati vedno živahnejše agitacijsko delovanje, kar je povsem naravno. Le še dobrih pet tednov nas loči do volitev, ko bo troimeni jugoslovenski narod z volilnimi kroglicami odločil usodo bodoće narodne skupščine in s tem Jocela novo temeljito delo

za izgraditev in izpopolnjevanje naše države,

ki mora obstojati in bo obstojala na temelju narodnega in državnega edinstva. Vsi naporji separatistov, vse vpitje ljudskih sleparjev pada tokrat kakor bob ob steno. Zmagava Narodnega bloka je zasigurana. Dvakrat se je že pokazalo, da imajo pristaši narodnega in državnega edinstva v tej državi večino. Le nesrećni slućaji in usodne pretveze so pomagale tudi separatistom, da so se razšopirili celo na vladi. Toda, ko se zdaj v tretjić pri volitvah dokazuje popolna večina pristašev narodnega in državnega edinstva, bo odklenkalo vsem sleparskim frazam o avtonomijah in republikah. Od praznega prerekanja preidejo k plodonosnemu delu

za blagostanje, svobodo in enakopravnost

vseh v Jugoslaviji živećih državljanov katerekoli plemena in katerekoli vere.

Poraz separatistov in ljudskih sleparjev je zapečaten že v njihovem medsebojnem klanju. Saj še veste, kako sta se pred meseci objemala dr. Korošec in Radić. A danes imajo naši fajmoštri in kaplani v spovednicah in na prižnicah skoro več opravka z odvrćanjem od Radićeve «čudotvornosti» kakor z običajno gonio proti slovenskim demokratom. Klerikalcem danes leži Radić v želodcu, na tihem deluje proti njemu z vso paro, javno pa vćasih le še uganjajo nesramno farizejsko hinavščino in jemljejo Radića v zaščito pred državnimi zakoni. Radić je zagrešil toliko lumparij,

da ga mora zadeti roka pravice,

kakor vsakega navadnega državljana, a gotovo je tudi, da si tega nihče tako ne želi kakor naši klerikalci. A navzlic temu uganjajo hinavščino.

Sicer je pa splošno žalostno, da se v Sloveniji še najdajo backi, ki voljajo za Radićevo soljo zdaj, ko

Radića z gnusom in obsojanjem zapušćajo že vsi treznejši seljaki na Hrvatskem.

Anton Stražar:

Krvavi denar

Povest iz minulih časov.

(Dalje.)

XXI.

Vsi ljudje so bili veseli, ko so orožniki zaprli rokovenjača Pajka in še par njegovih pajdašev v letu 1860.

Jurče se je v drugo oženil. Kmalu potem, ko so dali pod ključ njegove tovariše, pa je zbolel in prebolejši ni bil več prave pameti.

Vsa do se z veseljem spominja na brezskrbna otroška leta; tudi meni ostane ta doba neizbrisno pred očmi. Še se spominjam: V zimskem času sem sedel na topli peči in poslušal oćetove prijatelje, ki so sedeli na stolćkih, oće moj pa so čevljarili. Pogovarjali so se, kako je bilo «una leta». Posebno so tarnali tisti, ki so se v mladih letih pečali z vozarenjem po Dunajski cesti. Kar sline so se jim cedile, ko so pripovedovali, kako dober zaslužek so vćasi imeli.

Dobri časi vozarenja so se konćali, ko je bila dograjena železniška proga iz Ljubljane proti Celju.

Ti stari vozniki ali njih sinovi so vedeli pripovedovati dosti zanimivih zgodb iz vozarskega življenja. Posebno Flajšmanov oće iz naše vasi so dostikrat povedali: «Bilo mi je sedem let. Moj oće so bili skoraj vedno na cesti, ali so dajali priprego v strme klance, ali pa so jim poštni gospod iz Podpeći preskrbljevali vožnjo kar iz Ljubljane do Celja ali še dalje. Da, v Podpeći je bilo takrat živahno življenje, postajališće pošte, kjer so se ustavljali vsi vozniki. Poštni gospod pr. je znal tudi ljudem postreći z dobrim vinom in slastnimi prigrizki po pravi ceni. Še sam cesar Jožef je prenoćeval v Podpeći, sľloh pa vsi imenitni takratni popotniki. Da je bil poštni gospod tudi v resnici izboren gospodar, je treba pomisliti po tem, da je osemnajst svojih otrok izšćal in spravil v dobre slućbe. Dva sinova, Kozma in Damijan, ki sta bila dvoićka, sta oba postala duhovnika... Torej moj oće so se vraćali zimskega večera s konji proti domu. Na mostu čez potok Radomljo pa so govorili malo s Česnom z Gradišća, ko sta se

ravno srećala. Ker sta bila konja sama vajena pota proti domu, so ju oće spustili kar naprej, sami pa odšli potem po bližnji stezi za njima.

Gredoć proti hiši vidijo pri kamrićnem oknu nekoga, ki je ruval mrežo. Oće zavpijejo: «Hejo, hejo, smo že skuć!» V tem pridejo tudi konji v drugem potu domov. Vlomilca — bila sta Pajek iz Vrhovelj in falirani študent Potisek — jo ubereta na vso moć proti potoku Radomlji. Kajti ko sta čula tudi konje, sta mislila, da so prijezdili «gimpeljni».* Prav nesrećen večer sta imela. Kajti ko sta dirjala za vodo, so ju resnično dobili «gimpeljni», ki so baš bili na poti. Lji. Še isto noć so ju odgnali v brćske zapore.

Moj oće pa, ko so vse natančno ogledali okoli okna, so našli polno vrećo: v nji je bila raznovrstna obleka, nekaj mesa in nabita pišćola. Vse razen pišćole sta ukradla pri Erzinu v Blagovici...»

Ta dogodek mi je za vedno ostal v dobrem spominu, no, saj sem ga tudi vsako zimo po enkrat sľišal. Pa vrnimo

* «Gimpeljni», tako ime so dali naši predniki prvim orožnikom, ki so spoćetka bili na konjih.

Radić je na Hrvatskem doživel polomijo. Zdaj se razkrivajo Radićeve slabosti, kako je z agitacijo za republiko izvajal iz seljaških žepov težke denarje, kako se je zvezaval z boljševiki in kako se je oblastno repenčil, dokler ga ni nova vlada ugnala v kozji rog. O Radiću je ljudstvo splošno verjelo, da je vzvišen nad zakoni, da lahko počenja, kar hoče, in da bo tudi dosegel svoje v pijanosti kovane načrte. Toda, komaj se je prikazala nova vlada, je Radić izgubil kakor kafra in zdaj nekje v zagrebški kleti z grozo čaka, kdaj ga roka pravice potegne.

na svetlo in na odgovor za vse proti-državne zločine.

Razkroj v njegovi stranki je popoln. Nad 30 dosedanjih njegovih poslancev se je že odcepilo od njega in so osnovali svojo lastno seljaško stranko, ki noče z boljševizmom imeti nič skupnega, temveč priznava kralja in državo in od dne do dne iztreznjuje hrvatske seljaške množice.

A zakaj se toliko bavimo z Radićem? Zato, da dokažemo, v kako pogubo bi bila zajadrala naša država, ako bi ostala še nadalje izročena v milost in nemilost takim prevarantom, ki so govorili o nekakem »sporazumu«, zraven pa študirali na medsebojni pokolji.

Sporazum, pravi sporazum pa je mogoč in bo tudi dosežen na osnovi narodnega in državnega edinstva.

Ena država, en narod, en kralj in obilo, obilo svobode! — tako je veliki pokojnik dr. Jan. Ev. Krek prerokoval bodočnost Jugoslavije. A kam so zašli njegovi nevredni nasledniki, današnji klerikalni tirani?

Ni še bilo ljudskih zastopnikov, ki bi se pred svojimi volilci tako razkrinkali z nesposobnostjo, lažnivostjo in brezplodno potratu časa

kakor 21 klerikalnih poslancev, ki tekom enega leta niso storili toliko prida, kolikor je črnega za nohtom! In ti klerikalni patroni imajo še pogum, da po večini vnovič kandidirajo, da vnovič snubijo slovenske

volilce z avtonomijo in drugimi starinami sleparstvi. To ni le trmoglavost, temveč tudi predrznost, ki jo varano slovensko ljudstvo mora zavrniti in jo najbolj obsoditi s tem, da na dan volitev porine

v klerikalne škatle krepko zaprto pest!

Ako slovensko ljudstvo hoče napredek in veljavo, ki mu v tej državi gre po sposobnosti, pridnosti in izobrazbi, bo volilo stranko svobode, enakosti in bratstva. Volilo bo stranko, ki objema vsa tri plemena, vse stanovce in vse prave narodnjake. To pa je demokratska stranka, ki je v Sloveniji strnila daleko pretežno večino naprednih elementov v

enotno fronto Narodnega bloka,

ki bo na Štajerskem kakor na Kranjskem podrla klerikalizem in zbrala v svoje vrste še vse omahljivce. Vsi za enega, eden za vse! — to bodi zdaj naša parola in uspeh pri volitvah dne 8. februarja bo v Sloveniji tako zmagovit, da bo zadovoljno odjeknil nele po vsej državi, temveč tudi v inozemstvu, koder so nas Slovence doslej smatrali za prav tako zagamane klerikalce kakor so tirolski in bavarski jogri. Izbršimo to sramoto in dokažimo, da smo najboljši sinovi velike in napredujoče jugoslovanske domovine!

Zadnje dni se je povodom prihoda bolgarskega ministrskega predsednika Cankova v Beograd

mного pisalo o ustvarjanju nekakega balkanskega protiboljševiškega bloka, ki naj bi ga sklenile Jugoslavija, Bolgarija, Rumunija in Grčija v zvezi s splošnim potretom evropskih držav proti vsiljivemu boljševizmu. Resnica je, da se zadnje mesece v vsej Evropi opaža vedno živahnejše kretanje boljševiških agentov in da boljševiki osobito balkanske države smatrajo najugodnejše za zanetitev boljševiške revolucije v Evropi. Dokazano je, da so boljševiki vzeli Radića v službo z nalogo, da na Balkanu izvede njihove peklenske nakepe. Toda pri nas je boljševiška nevarnost že odklonjena, zato je tudi obisk

Cankova v Beogradu smatrali za navezovanje prijateljskih odnosov med Bolgarijo in našo državo, kar je končno tudi na mestu.

Naša čudna sosedca Albanija je bila zadnji mesec zopet v krivi. Med seboj so se klali pristaši prejšnjega predsednika Ahmed Zoge in sedanjega Fan Noli. Ustaške čete Ahmeda Zoge, ki je resnično odkrit prijatelj naše države, so zdaj zmagovito

porazile albanske vladne čete

in Fan Noli, ki je navaden prekucuh, je moral pobegniti v Italijo. Z novim režimom Ahmeda Zoge pa bo naša država imela mir na albanski meji.

V ostali zunanji politiki ni beležiti posebnih dogodkov. V novo leto stopamo in vsaka država se ravno za konec minulega leta boji neprimernih zaključkov svojega političnega dela. V novo leto stopamo, no bati se je, da bo na svetu v marsičem slabem ostalo pri starem. Kar pa pride novega dobrega, bo z veseljem kakor doslej sproti beležila »Domovina«.

Dopisi

VRHNIKA. Nekaj mesecev se že pri nas čuti, da v vrstah SLS ni vse v redu. V občinskem odboru je nastal zaradi Maroltove nasilnosti že razkol. Znano je občanom, da gorje dotičniku, ki ne pleše po županovih političnih navodilih, ker njegovo maščevanje ne izostane. Njega, ki se je kar čez noč iz liberalca prelevil v klerikalca, vendar še do danes kljub njegovi veliki sedanji pobožnosti ni obsenčil sv. Duh, da bi se ravnal po Kristovem nauku: »Odpusti svojim sovražnikom!« V predal teh njegovih sovražnikov je zašel tudi njegov lastni politični pristaša poslanec g. Stanovnik. Ze davno sino čuli v Rokodelskem domu iz Maroltovih ust v navzočnosti njegovega adjutanta g. Petroviča in generalov gospodov dr. Gođniča in Brenčiča besede: »Midva z dr. Korošcem Stanovnika ne marava in zato tudi tega »šuštarja« ne bomo več volili za poslanca. On tudi za nas v Beogradu ne izposluje ničesar. Tisto ničvredno cesto iz Horjulja na Ligojno ne

se k povesti; to sem omenil le zato, ker docela spada semkaj!

Pajka in Potiska so sredi noči pristirali »gimpeljni« na Brdo. Sedeč v temni ječi, začne Potisek proti Pajku:

«Tako, Pajek, sedaj sva prišla v tisti kvartir, za katerega ni treba nič najemnine plačati. Slabim dnem greva naproti...»

«Jaz se že ne zmenim dosti, če me tudi spravijo s svetá, saj to vem, da me nič več dobrega ne čaka na svetu. Kaj hočem! Smrti sem že itak blizu. Pa tudi čimdalje slabše nam že gre. Ti pa vseeno glej, da se kako izmuzneš. Zate, ki si še mlad, bi bilo prekleto neumno, da bi se v ječji živ sušil in gnil...»

Take in podobne pogovore sta imela rokoma v ječi. Preden sta zaspala, vpraša še Potisek:

«Pajek, a kaj, če ne bom mogel pobegniti? Mar pri obravnavah povem kaj še za druge tovariše?»

«Nikar, kajti če bi nato kdaj ušel, bi ti svoboda nič ne koristila, saj ti je znano, da se med nami izdajalstvo plača

s smrtjo! Sedaj veš, kako se imaš ravnaniti!»

Novico, da so orožniki ujeli Pajka in Potiska, je prinesel berač Smolež k Jurčetu že naslednji dan, pripovedujoč zapupno:

«Veš, Jurče, pri Pajku sem bil in pri Potisku. Splazil sem se skrivaj do okna in jima dal nekaj tobaka. Pa prosila sta me, če bi se ju tudi ti malo spomnil s kakim žganjem in prigrizkom; kar daš, bom jaz ponesel njima.»

Jurče je postal zelo slabe volje pri tej novici. Kajti skrbeti ga je začelo, da pri obravnavi utegne priti v zvezo tudi njegova osebnost. Ko je Smoležu praviljavil zavoj za oba jetnika-tovariša, mu je pred odhodom naročil: »Smolež, nikar ne pozabi obema naročiti, naj mene nikar ne jemljeta v misli tam, kjer bi mi škodovalo...»

Smolež, korakajoč po zmrzlem snegu, je sam s seboj govoril: »Tristo vragov, Jurče se tudi zelo boji za svojo kožo; sicer pa, prekleto, se še jaz bojim zanjo, ki je beraška.»

Ko je tako krecal proti Praprečam, ga sreča Jozelj in že z daže vpije nad njim:

«Hejó, hejó, prijatelj, kam pa tako hitro? Aha, na Brdo greš? Gori imajo tudi še za tebe nekaj prostora — v Ljubljani pa so že vislice postavljene, hahá!»

«Le pomalem mi govori, Jozelj, in imej malo krajši jezik! Zapomni si dobro, da utegne tudi tebe tvoj jezik enkrat tepsti...!»

Smolež je kar jezno odšel naprej, ne da bi se kaj pomenil s starim znancem Jozljem, ki je za budirja vse izvedel in raznesel po vaseh.

Naslednjo noč sta Pajek in Potisek dokola k sebi še dva tovariša: Fajdigo iz Rafolč in Prelovška z Gradišča. Oba so kmetje izdali »gimpeljnom«, ki so ljuto začeli preganjati »pisano družbo«. Razumljivo je, da so jetniki vso noč premišljevali, kako se jim bo izteklo in kako se bodo zagovarjali. Najbolj zamišljen je bil Potisek; pa je tudi imel biti zakaj!

Se nikdar mu niso stopili mladostni spomini tako živo pred oči kot to noč. Vrstile so se pred njim razne slike iz mladih let: kako je kot nadarjen dečko odšel z materjo v ljubljanske šole. Spomnil se je matrine iskrene želje: »Marti

dele zastoj itd.“ Pri tem govorjenju pa menda g. doktor niso pomislili, da sami sebe tolčejo po zobeh, ker imajo tudi oni v svojem najbližjem sorodstvu „šuštarja“. G. Stanovnik je bil dober srčen in je g. Marolta odpustil vse predstojee žalitve, češ: „Ljudem, ki pri preobilno zaužitem alkoholu preveč klobasajo, hladnokrvno odpuščam.“ Maščevanje dr. Marolta nad g. Stanovnikom je pa v resnici tudi rodilo svoj sad. Iz gotovega vira vemo, da je dr. Marolt po svojem adjutantu povabil na Vrhniko dekana g. Zabreta iz St. Vida na političen sestank. Na tem sestanku, na katerem je imel, kakor se pripoveduje, dr. Godnič glavno besedo, se je na Maroltov pritisk sklenilo, da se naj za bodočo narodno skupščino kandidira namesto kmeta g. Stanovnika duhovnik g. Smodej. V Ljubljano, na shod zaupnikov SLS, na katerem so odločevali o kandidatih, je povabil Maroltov adjutant le šest zbranih Stanovnikovih nasprotnikov, vsi ostali zaupniki SLS iz našega okraja, ki bi na shodu glasovali za kandidato g. Stanovnika, pa niso bili obveščeni. Mi se sicer kot politični nasprotniki g. Stanovnika ne polegujemo za njega, vendar moramo s pravičnega stališča poudarjati, da bi g. Stanovnik, ki pozna gospodarske težnje našega kmeta in obrtnika, njihove koristi gotovo bolje zastopal kakor duhovnik in urednik „Slovenca“. Ze marsikaterega klerikalnega kmeta smo čuli, da se je izustil: „Dali naj bi nam raje našega kmetskega zastopnika in ne duhovnika. Duhovniki naj se držijo svojega poklica in naj se ne vmešavajo v politiko. Volil bom sedaj nasprotnega kandidata Zebala.“ Končno moramo še pribiti, da naš starokopitni župan g. Marolt mrzi ljudi, pri katerih vidi, da imajo nekaj smisla za občekoristni napredek. Posebno mu je v želodcu bivši večletni župan g. Jelovšek, ki nam je napravil vodovod, šolo, železnico itd. Ravnotako ne mara bivšega župana g. Tršarja, ki je imel zmisel za gradbo in popravilo cest, posebno pa za izvrstno urejevanje aprovizacije v vojnem času. Dalje ne mara g. Verbiča, ki je, kakor je splošno znano, duša občinske hranilnice na Vrhniki in ki le zaradi njegovih zaslug ne poseduje nikakega vojnega posojila in ima le zbog njegovega praktičnega

gospodarstva že nekaj milijonov rezervnega zaklada. V želodcu ima celo g. dekana, ki si je upal brez njegovega blagoslova napeljati po trgu električno razsvetljavo. G. dekano je za njegove zasluge že namignil, da ga bo s pomočjo dr. Korrošca premestil za župnika k Sv. trem kraljem. LAVORJEVE VENCE pa spleta svojemu adjutantu Petroviču ter Brenčiču in dr. Godniču, ki mu služijo kot ponižni sluge le za privesek njegovih političnih maščevalnih nakan. Oglasimo se zopet v kratkem. — Dosedanji volilci SLS. VODICE. Dne 18. t. m. opoldne je začelo goret na svinjakihi posestnika g. Josipa Jenka v Vodicih. Sosedje in drugi domačini so bili hitro na licu mesta in se jim je posrečilo ogenj omejiti samo na goreči objekt. Skode je nad 15.000 Din, ker je stavba bila v tekočem letu zgrajena in še nezavarovana. — Istega dne zvečer se je smutno ponesrečil posestnik g. Gregor Strehovec iz Vodice, ki je v spremstvu svojega sina g. g. kupljenega vola s Šenturške gore pri Poženku, na ta način, da je tekoč za volom, ki mu je ušel, padel v več metrov globok skalnati jarek. Pri padcu se je tako močno poškodoval, da ni mogel klicati na pomoč, kar je imelo za posledico, da ga je njegov sin našel šele okrog polnoči močno razbitega in na pol zmrznjenega. Zaradi premraženja in težkih poškodb je mož, star nekaj čez 60 let, 19. t. m. zjutraj preminul. Bodi mu zemljica lahka, družini pa naše sožalje. — Dasiravno se more v obeh primerih govoriti zgolj o nesreči, so se našli pri požaru hudobni ljudje, ki so na glas govorili, da je to za Jenka kazen božja, ker da je tujec in da poleg tega baje še nekoliko liberalec. Vemo, da so dotične osebe iz Marijine družbe, in vemo tudi, da izkazujejo te osebe to „krščansko ljubezen do bližnjega“ le zaradi lepega zgleda klerikalnih prvakov. Pazite se, da vas radi vaše hudobnosti ne zadene božja kazen.

GORENJI LOGATEC. V boju političnih strank je časopis najboljši in najuspešnejši orožje. Tega se zavedajo tudi naši klerikalci. V naši občini samo zaradi tega žanjejo tako malo uspehov, ker je napredno časopisje (predvsem «Domovina») precej razširjeno. «Domoljub» ima pri nas le malo plačujočih

naročnikov. In to boli. Sedaj ga usiljujejo zastoj vsakomur, ki se jim zdi manj trden. Somsljeniki najbolje store, da to cunjno vrnejo neprečitano, da je pozneje ne bo treba plačevati. Pošiljanje nenaročenega «Domoljuba» pomeni za zavednega naprednjaka razžaljenje časti Vsakdo naj opere ta madež s tem, da pridobi «Domovini» novega naročnika! — Novo nad vse potrebno društvo je ustanovil naš župnik, to je društvo žandarjev, ki bodo ponoči in podnevi stali pred šolo, da brezverski liberalci ne bodo odnesli križa iz nje O ti dobro ljudstvo, kako nesramno te farbajo in molzejo, pa se ne zaveš! Resnici na ljubo omenjamo, da bodo «žandarji sv. križa» stražili po večini v «kitljah». — Čitalnica v Gorenji vasi je imela te dni svoj občni zbor. Iz poročil odbornikov je razvidno, da društvo mirno in tiho, pa nič manj vztrajno vrši svojo kulturno nalogo. Okrog 3000 knjig je med letom poslalo med svoje članstvo. Občni zbor je storil več potrebnih sklepov za poglobitev društvenega delovanja in dovolil tudi večji znesek za nabavo novih knjig. — Zabavni večer Sokola na sv. Štefana dan z enodejanko «Nemški ne znajo» je prav dobro uspel Vrše se priprave za Silvestrovo. Dne 11. januarja nas bo najbrže posetil priljubljeni predavatelj Jos Zupančič z Jesenic.

RAKA. Naš župnik, g. Martin Škrjanc, je bil, kakor smo izvedeli, preden je prišel na Rako, pod bivšo Avstrijo vnet monarhist in še danes se včasih pohvalno izraža o bivših habsburških trinogih. Danes, ko imamo res svojo narodno državo, je postal republikanec. Pa ne samo to, tudi naše uedinjenje, naš narodni praznik 1. decembra, mu ne prija. V nedeljo 30. novembra je pri jutranji maši oznanil: „Jutri je narodni praznik, ob 8. uri bo maša, kdor hoče, gre lahko k maši. Jaz tega praznika ne poznam, zato smete tudi delati.“ Ali Vas ni sram, gosp. župnik? Narodni praznik je nam vsem svet. Kaj je za nas boljše, ali Jugoslavija, ali bivša Avstrija? Predvsem se imate zahvaliti naši narodni državi, da ste tako obogateli. Pod bivšo Avstrijo ste bili reven

nek, bodi priden, dobro se uči in pel boš enkrat novo mašo! Minevala so leta. A Martinek je imel čedalje manj veselja do duhovstva. Prišel je odločilni trenutek — za vstop v semenišče. No, Martin Potisek je domačim kratko izjavil, da se lahko živi tudi v drugih stanovih. In domači tega niso hoteli razumeti — kakor potepenega psa so ga odgnali od ročnega doma! Potikal se je nekaj časa okrog, iskajoč službe, pa ni mogel dobiti sebi primerne. Zšel je med «pisano družbo» in postal njen drugi vodilni član. O mladostna lahkomišljenost!... Sedaj pa je v brdski ječi in bodočnost se kaže pred njim čisto temna, zavožena in izgubljena. Glava mu je postala vroča; kakor bi s kladivom tolkel po njej, mu je bobnelo v lobanji. Naj velja kar hoče, ko ga bodo tirali proti Ljubljani, mora — ubežati! Boljše je naposled hitro končati življenje pod kroglo «gimpeljnovo», kakor pa ginevati med mrzlimi jetniškimi zidovi...

Pozno ponoči je jetnike skrivaj in predrzno obiskal Smolež; ne meneč se za nevarnosti, jim je prinesel, kar mu je izročil Jurče. Vse jim je razdal skozi omreženo okno in prejel njihovo zastrdilo, da je Jurče lahko brez skrbi, da ga pri obravnavah niti omenjali ne bodo.

Kot blisk se je raznesla po okolici novice, da je na ekspediciji v Ljubljano «gimpeljnom» ušel študent in rokovnjač Potisek. Ravno na znani samoti tik znamenja sv. Janeza pred Črnučami je posbegnil na desno v gozd kar z uklenjenimi rokami! Dva stražnika sta se na konjih pognala v goščo za njim in streljala. Pa Potisek se je izkazal spretnega. Iskala sta ga in iskala, a bilo je, ko da se je v zemljo udr! Preklinjala sta, da mora biti s samim hudičem v zvezi, ker ga nista mogla dobiti, in se vrnila nazaj k ekspediciji, da se v večernem mraku še kdo drugi ne izmuzne.

Jurče je že spal tisto noč, ko ga predrami trkanje na okno. Ni se malo začudil, ko ugleda ob oknu Potiska! V kratkem vse izve od njega: da je dirjal v gozd, da so streljali za njim, a se ni nič zmenil, tudi ne, ko ga je krogla zadela v desno roko. Čeprav ga je močno bolelo, je vzdržal na begu. K sreči je bil v gozdu nakakšen velik kup stelje, v ta kup se je zaril in počakal trde noči. Z bolečo rano je nato po skrivnih potih odšel sem k Jurčetu...

Na hitro mu zdaj dá Jurče nekaj okrepčila, ga oprosti verig in mu obveže skelečo in krvavečo rano. Ker ni bilo časa za daljše pogovore, mu Jurče prinese še staro obleko in nekaj denarja.

«Kam pa jo mahneš sedaj?»

«Ven iz Kranjske, čoli na Hrvatsko. Ti že sporočim, kjer se bom ustavil. Zdaj pa adijo!»

Tako je Potisek izginil v temno noč z ranjeno roko v smeri proti hrvatski meji.

Kakor smo popisali, se je Jurčetu unesla nameravana ženitev s Tomažkovo Zefko. Pa kljub temu se je vendar še isto leto poročil, in sicer s Podleskovo Reziko iz bližnje Leševske vasi. No, ta Rezika je bila ravno zanj! Njej je bilo glavno, da se ji je dobro zgodilo, vse drugo pa postranska stvar! Stare brez zobe ženice so vedele dosti povedati o njej; nekaj je bilo res, nekaj ne, kakor po navadi. Glavno je, da je Rezika čisto pristajala Jurčetu in njegovi naravi.

Žena Rezika je tudi ta večer vedela, da se je oglasil pri možu begunec Potisek. Ko se je povrnél Jurče nazaj v spalnico, mu je samo rekla: «Le glej, da se boš ti dobro izmazal. Tvojim prijateljem gre sedaj trda. Jaz vse dobro vem, kako stvari stojijo. Če bodo tudi tebe kaj klicali k sodnji, pazi, kako boš govoril! Kajti gorje, če te zaprejo, boš moral kar sam ležati!»

župnik tam nekje na Notranjskem. Da, bili ste vojni kurat na fronti in nazadnje ob razsulu poveljnik kranjskih Janezov, ki Vas pa nimajo v prijetnem spominu. Od vojaške službe ste prišli k nam praznih rok; tedaj smo bili prepričani, da boste res pravi Kristusov namestnik. Minilo je pet let, odkar ste pri nas. V tem kratkem času ste tako obogateli, da imate danes 15 glav živine, polne hleve svinj, polne sode vina, dovolj žita, orodja in druge naprave. Ali je to pravično, da ima en človek brez otrok toliko premoženja? Kdo izmed kmetov in delavcev v naši fari si je pa v petih letih toliko prigospodaril? Večinoma komaj izhajajo s svojo družino, mnogo se jih mora še zadolžiti. Prav nič Vam ne zavidamo Vašega bogastva, samo želimo, da se vsaj zavedate, da ste sin slovenske matere. Bodite veseli, da je končno prišlo do uedinjenja, da imamo vsi boljši kruh, katerega ste tudi Vi v prav izdatni meri deležni.

ZUŽEMBERK. V nedeljo, dne 21. m. m. se je vršil pri nas javen shod naprednih strank žužemberškega okraja. Shod je bil prav dobro obiskan in je pomemben osobito zaradi tega, ker so se pristaši SKS odločno izjavili za to, da morajo vsi naprednjaki pri bodočih volitvah v enotno fronto. Pristaši SKS so na shodu predložili sledečo resolucijo: «Na javnem shodu združenih naprednih strank JDS, SKS in NRS v Žužemberku dne 21. t. m. zbrani napredni volilci sreza Novo mesto pozdravljamo stvoričev enotnega narodnega bloka, obsojamo dovedanje cepljenje naprednih vrst in izjavljamo, da hočemo enotno in brez razlike, podrejšo strankarske koristi višemu cilju države in narodne edinosti, oddati pri skupščinskih volitvah dne 8. februarja svoje glasove srezkemu kandidatu dr. Niku Zupaniču ter toplo pozdravljamo njegovo kandidaturo.» Resolucija je bila sprejeta soglasno in ob velikem navdušenju vseh prisotnih.

SV. RUPERT PRI MOERONGU. Tukaj je naš g. župnik čital pastirski list in smo čuli med drugim nastopno: «Vrzite iz vaših hiš brezverske časopise in naročajte samo dobre

Opazali so vsi ljudje, kako je hujšal Jurče, ko so se vršile obravnave v Ljubljani. Morile so ga silne skrbi. Pogostoma je tekom obravnave hodil v Ljubljano in skrivaj poizvedoval o tekočem stanju stvari. Ko je bil znova tamkaj, ga je na povratku domov ujel smolčadanski dež. Dasi je kar v diru podil konja, je vendar privozil domov čisto moker do kože.

Ze ponoči ga je začelo zebsti in ker je razgret pil še vino, se ga je lotila vročinska bolezen; zjutraj je obležal. Bolezen je napredovala čedalje huje; začelo se mu je tudi blesti. V pretrganih stavkih se je spominjal dogodka na Opčinah, tistih vojakov in sploh vsega, kar je napak uganjal v življenju.

K bolniku je prišel tudi kaplan Matijčič, a ga bolnik ni spoznal. Kaplan je z nekako grozo poslušal Jurčetovo zmeden govorenje in spoznal je iz njegovih besedi, da je Jurčetova vest obložena s težkimi krivicami.

Doma v kaplaniji je brzo napisal obširno pismo na sošolca dr. Stoklasa. Pismo je izročil Jozlju, da ga je osebno ponesel dr. Stoklasu in mu še posebej zaupno naročil, naj pride obiskat in zdraviti težko bolnega sina.

(Dalje prihodnjič.)

liste. Pomislite, kaj bo z vašimi otroci, ako bodo čitali brezverske liste.» — Na take navsote od strani škofa mu odgovarjamo: V resnici se bojimo, kaj bo z našimi otroci, ako se bo «Domoljub» v taki množini širil po deželi med kmečko ljudstvo. Ako g. škof neče, da bi ga «Domovina» in «Jutro» napadala, potem naj napravi enkrat red v hujškaškem klerikalnem časopisju. Sicer pa razumemo: volitve se bližajo in naše voličke je treba pridobiti za naročnike «Domoljuba» in kroglice za naše neplodne tigre. Povem vam še to, da nas ni malo po deželi, ki se imamo prav «Jutro» in «Domovini» zahvaliti, da smo pričeli prav jasno spoznavati razliko med pravim in našim krščanstvom. Kristus ni učil to, kar počenjate vi, klerikalci. Kristus ni hujškal in ni učil sovraštva, ki ga sejete vi. Bodite resnični kristjani, pa ne bo med nami in vami več prerekanja.

STARA OSELICA. V nedeljo 21. decembra je sklical shodek g. Brodar, bivši poslanec slabega spomina. Šele pred sv. mašo nas je obvestil, da bo takoj po maši sestanek v gostilni „pri Mežnarju“ in da bo veliko povedal. Nam se je čudno videlo, da mi v bližini nismo bili obveščeni o priobodu g. Brodarja, a iz sosednje fаре je prišla triperesna deteljica: katoliški komunist „Jaka“ iz Nove Oselice, katoliško škodoželjni „Koreninar“ in znani „Ocvirk“ iz Koprivnika. G. Brodar je vezal otrobe in sipal obljube, kakor bi imel pred seboj same backe. Smisel njegovega govora je bil, da se Stranka ljudskih sieparjev najbolj boji tega, da bi ji sedanja vlada zabranila hujškati proti državi in krasti čast počtenim ljudem. Kar so obljubili prej, bodo baje še izpolnili, samo volilci naj dobro držijo, češ, povsod je treba potrpljenja. Može volilci smo se na tihem posmehovali in mislili: Ako tako žalostnega govornika pošljemo v narodno skupščino, bo treba še dolgega potrpljenja. Kar je Brodar pozabil še naklobasati, je dostavil domači g. župnik — menda zato, ker smo ga založili z čero za dve veliki družini. Opozarjamo Vas, g. župnik, da prenehate s politiko, ker mi hočemo mir in se ne maramo pečati z Vašo pretlelostjo.

STARA OSELICA. Dasiravno v precejšnjem številu prihajajo, „Domovina“, med nas, vendar se ti redkokdaj oglašimo. Živimo bolj mirno politično življenje brez hudih strankarskih strasti. V nedeljo 21. decembra je imel tu volilni shod kandidat SLS g. Ivan Brodar in nam nosilikal stranskega zmaja — centralizem, ki da je zakrivil vse gorje, ki nas tlačijo. Pravil je, da je centralizem kriv tako visokih davkov in da morajo zaradi centralizma naši fantje služiti v Macedoniji, da gre ves naš denar v Beograd, kjer da ga kadejo državni tatovi itd. Pozabil pa je povedati, kadar so tigri na vladi, da se takrat opravlja vse iz Beograda. In kdo je kriv, da morajo služiti naši fantje v Macedoniji in Srbiji? Ali ne voditelji SLS, ko so svojčas zahtevali za stražo Katoliške tiskarne pred komunisti izključno le srbske vojaške. Vojaška oblast je pač morala potem smatrati slovenske vojaške za nezanesljive in je poslala v Slovenijo Srbe, a Slovenci so morali iti v južne kraje. Na obrekovanja in laži o državnih tatovih pa samo vprašamo tigre: Kako je z mokarsko korupcijo? Končno nas je kandidat še pozival, naj gremo v boj za SLS dne 8. svečana. Može in fantje, dvakrat smo šli na pritisk in obljube v boj: leta 1914. s svinčenkami in 18. marca 1923. z volilnimi kroglicami, toda obkrat smo jih dobili po grbi, oni pa so imeli od tega koristi. Volilci, ako hočemo, da bomo res imeli enkrat znotraj in na zunaj trdno državo, za kar so nam dani vsi pogoji, oddajmo svoje glasove dne 8. svečana možem, ki imajo voljo delati v prid naroda in države, in to so kandidatje JDS, ne pa stranki,

oziroma možem, ki so nas svojčas gonili v vojno mesnico na vse mogoče načine: z blagoslovi, odpustki itd., a sami so bili doma na varnem ter pobirali žito in drugo, pri čemer so delali mastne dobičke. Mi smo takrat stradali in zmrzovali po raznih frontah, naše žene in otroci so se brez namučili doma z delom. Ko pa je bilo žito omiačeno, krompir skopan, seno spravljeno, so prišli in zahtevali: Daj ne glede na to, ali imaš kaj za sebe, otroke in živino. Pomislite, može, in odločitev bo lahka. Kdor je za dobrobit naroda in države, naj obrne hrbet črni stranki ter naj pomoli krepko zaprti pesti v prvo skrinjico, v drugo pa naj spusti kroglico.

KRŠKA DOLINA. S posebnim zadovoljstvom je pozdravilo ljudstvo kandidata urokrškega župana g. Joška Pfeiferja, ki ga poznamo kot jako delavnega in pametnega rčjaka. — Zadnjič je bilo čitati, da se protestira proti premestitvi poštnega urada iz Krške vasi v Cerklje. Ta premestitev je potrebna, ker so Cerklje središče kroga 16 vasi, in je to že davna želja prebivalstva. Krška vas je pa tudi čisto blizu Brežic, odkoder bi poštni sel lahko dostavljajl pošto, ali pa se otvori v Krški vasi poštna nabiralnica, ki zadostuje za tamošnje razmere. — Znanemu župniku gosp. Zustu v Cerkljah se je zgodila sedaj gospodarska nesreča, da mu je prišel njegov konzum na kant. To ni edini primer, da navadno iz strankarskih ozirom ustanovljeni konzumi ne uspevajo. Ljudem se ob ustanovitvi navadno obeta blago po jako znižanih cenah, ki jih pa potem nikjer ni, in ker je vodstvo v rokah nezkušenih ljudi, propade cela stvar. Tako je bilo tudi v Cerkljah in farovška štacuna je dosegla žalostni konec. — Vina je letos po vseh vinogradih še precej na prodaj in je prav dobro ter ni pretirano v cenah.

SV. DUH NAD KRŠKIM. Ob koncu leta pa se že spodobi tudi od nas nekaj dobrih in slabih novic. Dobrih je sicer malo, a je zato slabih mnogo. Vinska letina je letos pri nas jako majhna. Hvala Bogu, je vsaj kakovost boljša kakor lani. Mnogo bolje je obrodilo letos g. župniku in našemu vzornemu organistu, ki sta imela polne kleli rujnega vinca, tako da nista mogla od vseh faranov pobirati bere. Če stitamo! Naš župnik je sploh jako vzoren. Hitro pomašuje, šteje pred cerkvijo, koliko cigarete se skadi, krstijo hoče le takoj po maši — drugače menda nima časa — in splošno hoče imeti točnost in red. — Vreme smo imeli zadnje dni zelo lepo. Želimo, da bi še dolgo trajalo. Vsem naročnikom «Domovine» srečno novo leto! Zdravo! — Farani.

OSILNICA. V našem kraju so se vršile dne 10. avgusta občinske volitve. Klerikalci so ponaredili več podpisov in oblasti so zaradi tega njih listo razveljavili. Uprava občine bi morala torej pripasti naprednim ljudem. Ker pa so ravno v tem času klerikalci prišli do vlade, so napeli vse strune, da so bile volitve v celoti razveljavljene. Dne 14. decembra so se vršile nove volitve. Klerikalci so se trudili, da dobijo občino popolnoma v svoje roke, a njihove nakane je naše pametno ljudstvo dobro preprečilo. Klerikalci so dobili le 10 glasov več nego naprednjaki. V novem občinskem odboru je sedaj 9 klerikalcev in 8 naprednjakov. Vsi naprednjaki so lahko ponosni, da so izvoevali kljub silnemu klerikalnemu pritisku tako lep uspeh. Upamo, da bomo tudi dne 8. februarja s klerikalnimi demagogi temeljito obračunali.

RIMSKÉ TOPLICE. V drugi čuvajnici od Rimskih toplic v Strenskem se nahaja Anton Pinter, železniški čuvaj, ki rad udirja

ob vsaki priliki po naprednjakih in pridno agitira med železničarji za klerikalno prometno zvezo. Opozorjamo ga zavedni železničarji, da se naj raje briga za svojo službo, sicer mu pokažemo pot do bivšega ministra Sušnika.

LAŠKO. Za tajnika občine Marija Gradec Podrebersko ne vemo, ali vrši službo agitatorja Stranke ljudskih sleparjev ali je nastavljen kot občinski tajnik. Po našem mnenju druge ne opravlja, ker ga ni v pisarni; stranke, ki rabijo po celo uro hoda v Laško, izgubimo ves teden, preden ga najdemo. Občani, ali smo še tako nespametni, da plačujemo tajnika za politično agitacijo, informacije si pa moramo iskati pri drugih uradih.

LAŠKO. Dne 26. decembra so priredili klerikalci pri nas shod, ki pa se je obnesel zelo klavrno, dasi so mobilizirali iz vsega laškega okraja vse svoje zveste ovčice. Med navzočimi je bilo tudi mnogo naprednjakov. Omeniti tudi moramo, da se polasča naših klerikalcev takšen strah pred Samostojnimi demokrati, da na zelo skrivnostni način prirejajo svoje shode, četudi so javni. Oni dobro vedo, da imajo pri nas večino ljudi za sabo samostojni demokrati.

REČICA PRI LAŠKEM. Dne 27. decembra je vozil Teppcejev hlapec težko naložen voz lesa proti Laškemu. Na klancu pri Grešaku je hlapcu spodletelo, da je zdrsil pod voz ter mu je kožo popolnoma zdrobilo nogo. Nesrečnik je umrl je pol ure kasneje, ko so ga peljali proti Celju. Dotični klanec je prav nepotreben, ker bi se občinska cesta lahko preložila niže in bi tekla po ravnem. Razen tega je pa cesta tam najozja in se bodo gotovo še pogosto zgodile nesreče, ako klerikalni voditelji občine ne bodo uvideli potrebe razširjenja in preloženja ceste.

ŠT. LENART NAD LAŠKIM. (Smrtina nesreča na lovu.) Sredi decembra je bil posestnik g. Jože Deželak iz Malih Grahovš na lovu. Ko so se psi stopli, je prijel za cev nabite puške ter s kopitom tolkel po pseh. Pri tem se je puška sprožila in mu je ves naboj šel v desno nadleht ter mu jo razbil. Deželaka so prepeljali v bolnico v Celje, kjer so mu odvzeli roko, kljub temu pa je umrl na zastrupljenju krvi dne 24. decembra zvečer. Pokojnik je bil vedno dober naš somišljenik in vzoren gospodar. Zapušča vdovo in osem otrok na malem posestvu. Pogreba se je udeležilo večje število lovcev iz Laškega ter se je na grobu poslovil od pokojnika v njihovem imenu nadupravitelj gospod Pleskovič. Pri tem moramo opozoriti na čudno postopanje naših dušnih pastirjev. Ze, ko je umrl uradnik g. Kopač v Laškem, je dekan dr. Krulje prepovedal nagrobni govor laškemu županu, ki pa se na to prepoved ni oziral. Ko se je pozneje ponesrečil neki šolarček iz Rečice in je hotela sošolka na grobu spregovoriti nekaj besed, je dekan to odločno prepovedal, češ, da nima na pokopališču nihče drugi pravice govoriti kakor on. Tudi župnik v Št. Lenartu je branil govoriti na grobu ob priliki pogreba Deželaka. Če smo odkritosrčni, moramo povedati, da nam govori dekana na pokopališču prav nič ne ugajajo in da bi veliki večini bilo ljube, ako z njimi prenela, ker itak ne poskuša doseči kaj drugega kakor bolest žalujočih le še brezprimerno povečati. Sicer pa tudi ne vemo, pod kakimi razlogi hoče naša duhovščina zabranjevati govore na pokopališčih.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Dne 26. decembra se je vršil pri nas volilni shod SLS, ka-

terega so se smeli udeležiti samo zvesti pristaši Stranke ljudskih sleparjev. G. župnik je podpiral shod s tem, da je pridno agitiral za udeležbo s prižnice. Shoda se je udeležil tudi okrožni tajnik g. Deželak, kot govornik pa je nastopil dr. Gosar, kandidat SLS za laški okraj. Človek, ki ima malo možgan v glavi, mora priti do prepričanja, da je g. doktor govoril največje budalosti. Gotovo je mislil, da smo mi, ki bivamo v hribovitem kraju, zato še popolnoma zaslepljeni. Pa se zelo moti. Vabimo ga, da pride večkrat v naš kraj, da nas bo spoznal, in če skliče shod, naj nas povabi vse. Uverjeni smo, da bo tako prišel samo enkrat. Meni drugim čenčanjem je pravil, da je zopet avtonomija blizu in da so sedaj Srbi za njo. Zaponite si, g. doktor, da si s takimi frazami ne boste pridobili krogljic, ker se dobro zavedamo, da po 8. februarja ne boste več govorili o avtonomiji. Saj vemo, da celo 21 mastno plačanih tigrov ni napravilo za ljudstvo ničesar dobrega, ampak nasprotno, tem manj bodo napravili klerikalci v bodoče, ko bo SLS morala s številkami precej popustiti, kar se bo pokazalo na dan volitev. Bodite prepričani, da bomo krogljice obdržali v pesi pri vaši skrinjici.

TRNOVO NAD LAŠKIM. Z velikim zanimanjem pričakujemo tudi mi volitve v narodno skupščino. Dobro vemo, da bodo dne 8. februarja klerikalci zaradi svojih ogromnih napak grdo poraženi; kajti stranka, ki je imela skoro vse poslance iz Slovenije za sabo, pa kljub temu vendar ni ničesar napravila, ni vredna, da se ji še zanaprej zaupa. Na dan volitev obrnemo mi vsi Trnovčani, enako tudi večina treznih mož iz sosednjih vasi tigrom hrbet in bomo volili poš ene in delavne samostojne demokrate. Klerikalna glorijska mora vzeti konec.

SV. STEFAN PRI SMARJU. Naš župnik že sam ne ve, kako bi naš priljubljeni list „Domovina“ iztrelil iz svoje fare. On se dobro zaveda, da „Domovina“ nadkriljuje vse druge klerikalne časopise s svojo odkritosrčnostjo in resnico ljubnostjo. Pa bolj ko jo odpravlja na pot iz fare, več je prihaja. Pesek, ki ste nam ga metali v oči, nam je še zadnji ostanek mreine odgrnil raz oči in sedaj vidimo zelo dobro, kaj je resnica in kaj laž. Mi demokrati vam želimo srečno in veselo novo leto, da bi tudi vi izpregledali v nastopnem letu in razločevali dobro od slabega. Potem Vas bomo čislali kakor smo Vašega prednika, priljubljenega župnika g. Zdoška. Dopisnik „Domovine“ iz naše fare želi vsem prijateljem in neprijateljem svečestefanske fare srečno Novo leto!

TINSKO. Demokratska misel se pri nas lepo razvija. V kratkem si ustanovimo krajevno organizacijo JDS za tukajšnjo občino. Da je ravnica, kar pišemo v naš ljubljenski časopis, bomo pokazali s krogljicami na dan volitev 8. februarja. Skrinjica Narodnega bloka mora biti polna, klerikalna pa prazna.

ZIBIKA. Okrasek naše fare še vedno stoji na istem mestu, kakor je stal — samo da je čim dalje lepši. Naš župnik zna zelo dobro gospodariti s cerkvenim imetjem in zato je izpraznil poslopje s stanovanjem, ki po pogodbi z dne 3. septembra l. 1894. pripada občini za letno vsoto 50 kron pod pogojem, da mora poslopje občina sama popravljati. Dokler je imela občina imenovano poslopje v najemu, je bilo vedno tako popravljeno, da so lahko organist in mežnar in občinski tajnik imeli stanovanje v njem, občinski urad pa je imel v njem svojo pisarno. Pogodbo je sklenil pokojni župnik g. Plaskan; držala je do leta 1922. Sedanji župnik g. Jelšnik, ki je hudo nemirnega duha, pa ni pustil več občinski upravi imeti pisarno v poslopiju. Tudi organista je vrgel na cesto, da mu mora občina drugje plačevati stanovanje. Občinsko pisarno pa mora

župan vzeti na svoj dom, kar je občanom neprijetno, ker morajo nekateri zelo daleč do županovega stanovanja. Sploh je naš župnik zelo čudne narave. Kar je dobro in koristno za občino, mu nikakor ne prija. Vsak župan bi pač moral tako plesati, kakor bi on godel. Srečno in veselo novo leto vsem Zibčanom. — Zibčan.

MALA NEDELJA PRI LJUTOMERU. Dovolite mi, da se tudi jaz oglasim v naši „Domovini“. Imamo namreč novega župnika. Ni še dolgo v naši napredni fari in že nam zabranjuje vhod v zakristijo, kakršne zabrane se ne spominjajo niti naši pradedi. Moram reči, da smo imeli doslej res dobre dušne pastirje, ki so nas vabili v cerkev, ta pa nas ovira pri posezanju cerkve. Nič boljši ni kaplan, ki nalaga v spovednici tudi denarno globo za „cofer“. Kaj se nebesa kupujejo za denar? Obema dušnima pastirjema svetujemo, naj imata nekoliko obzirnosti in naj ne dražita ljudi s stvarmi, ki jih ne morejo smatrati za pametne in moralne. Gospoda naj tudi ne pobirata preveč po fari, ker se to vidi beraško in ker smo se naveličali tega. Ko sta izprevidela, da ljudje pred njima zapirajo duri, sta si najela več delamrznih devic, ki namesto njih opravljajo ta posel. Gg. župnik in kaplan, ne mislita, da se nahajata v nazadnjaški fari! Bodita dobra dušna pastirja, saj smo mi dobri kristjani in poleg tega tudi trdni demokrati, ki radi čitamo našo „Domovino“. O njej ne gre zastoj po vsej Sloveniji glas: Le „Domovina“ je za nas! — Neki starček mi je pravil, da ne sme nikdo v zakristijo zaradi tega, ker pride župnik ves razgret s prižnice in bi se potemtakem lahko prehladil. Jaz pa pravim: Gospod naj pridiguje božjo besedo, a politiko naj pusti pri miru, potem pa ne bo prišel razgret s prižnice. Sedaj pa, gospod urednik, moram zaključiti pisanje, ker mi je zmajkalo petioleja, a tudi denarja nimam, da bi ga kupil več. Prav po godu bi mi bilo, če bi device pobirale darila tudi zame. Pa drugič več. — Fara n.

SV. ANTON V SLOVENSkih GORICAH. (Politiziranje župnika g. Skofa.) Na zadnje adventno nedeljo je naš župnik g. Skof v svoji pridigi župljanom slikal grdo kletve, kar je vse lepo in prav, a prav ni bilo, da je to priložnost hudobno uporabil v obrekovanje svojega bližnjega. Spravil se je namreč nad Srbe, češ, da imajo v svojih kletvicah najbolj mastne izraze in da so med vsemi narodi najbolj razdivjani narod. Župnik Skof ve predobro, da Slovenci na vso moč hudičujejo, da Hrvatje silno kolnejo in da jih najbolj katoliški narod, to so Italijani, v tem daleč prekaša. O Srbih je znano, da so v miru pohlevni, v boju pa nedosegljivi junaki, zato se v naše kraje došli Srbi ne morejo načuditi našemu popivanju, hudičevanju, pridušanju in pretepanju. Kaj bi šele rekli, ako bi izvedeli, da so marsikje v Slovenskih goricah ne samo kletev, temveč tudi poboj in umor doma in da je iz tistega farovža, v kojem stauje g. župnik Skof, izel pogoj samomora, kar je po vseh Slovenskih goricah znano. Župnik Skof se ne zaveda, da so nas Slovence pred več sto leti ravno Srbi obvarovali Turkov. Ako bi ne bilo teh junakov, bi bili mi danes poturčena raja, mestc križa bi se po naših cerkvah blestel polumesec. Nezavedni in duševno slepi župnik je svojim srbskim varuhom nelhvaležen, vrača jim dobroto z obrekovanjem er zlotrablja prižnico za hujskanje Slovencev proti rodnim bratom Srbom. Leta 1914. so Nemci ščuvali Slovence z lažjo proti Srbom, češ, Srbi so umorili Ferdinanda, ki bi nam bil dal trializem. Pet let pozneje so začeli klerikalci po svojem „Slovenskem Gospodarju“ in po „Straži“ lajati na Srbe, danes pa si upajo že duhovniški javno s prižnice obrekovati, opravljati in natołce-

vati brate Srbe. Njihovo delo rodi sad. Danes ste uresničuje, kar pravi Sir. 28, 15.: „Preklet naj bo podpihovalec in dvojezičnik; zakaj tued mnogimi, ki v miru žive, napravljaja zmešnjave.“ — Mariborski škof je bil nedavno na časopisna hujskanja mnogih štajerskih duhovnikov opozorjen, toda on se izgovarja, da nima na klerikalne listet nikakega vpliva. To pač ne more biti res, saj so duhovniki pod njegovo pastirsko oblastjo. Antonjevski župnik škof in mariborski škof naj le gresta vase ter naj začneta snažiti svoje „Avgijeve hleve“. Srbe pa naj na miru pustita. Škofovo izgovarjanje in obrekovanje s prižnice pomeni, da se bližajo — volitve.

SV. RUPERT V SLOVENSKIH GORICAH. Na Marijin praznik je bil v naši cerkvi shod Marijinih družbaric. Teh je pri nas precej, dobrih in manj dobrih, pobožnih in manj pobožnih itd. In kaj se je govorilo na tem shodu? Čujte in strmite! G. kaplan je vedel mnogo povedati o korupciji, seveda ni vedel ničesar o korupciji blagoslovljene stranke. Govorilo se je tudi o načinu razširjanja „dobrih“ listov, kakor „Straža“, „Domoljub“, „Slovenski Gospodar“ itd. Posebno je našemu g. kaplanu trn v peti g. minister Pribičević, o katerem seveda ve le laži ki jilt je bral v klerikalnem časopisju. Svetovali bi g. kaplanu, naj ne bo vendar tako politično nestrpen. Saj ste vendar oušni pasir in bi Vam morali biti vsi etaki ne glede na politično prepričanje. Ne sejte zdražbe! Tega nismo bili do sedaj pri nas vajeni. Kar se tiče cerkve, Vam je gotovo znano, da je Kristus izgnal iz templja trgovce in prekupčevalce. Cerkev ni kraj za politične shode, ampak hiša molitve. Za danes dovolj. Če boste še dregali v sršenovo gnezdo, bomo pa še izpregovorili.

SV. RUPERT V SLOVENSKIH GORICAH. Pritihotapil se je v soboto k nam tiho kakor maček. Pa kdo je bil, ki ga je k nam prinesla pot? Bil je — Zebot! Pri prejšnjih volitvah se je vsak klerikalni shod razglasil z velikim bobnom, a sedaj se vrše ti shodi zelo tajinstveno. Zakaj? Menda se bojite, vi pionirji črne internacionale, resnice, ki bi vam jo naš človek, ki odpira oči, zabrusil v obraz; kajti resnica v oči bode. Da, obračun se bliža z železno neizprosnostjo tudi v do sedaj Zebotovem vilajetu — v Slovenskih goricah. Ljudje, ki so bili iz radovednosti na dveh Zebotovih tajnih shodih v naši fari, pripovedujejo, da razen hujskanja proti našim narodnim možem ni bilo čuti drugega kakor pogrete otrobe iz „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže“. Kaj naj tudi pričakujemo od njega, ki se je vezbal pri takih listih! Za hujskanje pa je dober. Mi vstajamo — in vas je strah. Razumete?

MURSKA SOBOTA. Lepo se Vam zahvaljujem, gospod urednik, da ste dali prostor v cenjeni „Domovini“ za moj dopis, katerega sem Vam poslal o naših prekmurskih klerikalcih. Sedaj Vas zopet prosim, da mi dovolite malo prostora, da Vam poročam o stanju demokratske stranke v Prekmurju. Dne 17. decembra je bil v Murški Soboti shod JDS, katerega se je udeležilo toliko volilcev, da je bil prostor v gostilni g. Turka premajhen. Otvoril je shod dr. Škerlak. Prvi govornik je bil g. Pivko, profesor iz Maribora, ki je natančno razložil program JDS. Med govorom so volilci navdušeno pritrjevali. Lepo je govoril g. Ribnikar, urednik „Jutra“ iz Ljubljane, ki je med drugim vprašal, kaj se zgodi s takim semenom, ki ne prinese sadu. Odgovor je bil: Treba ga je premenjati. Tudi jaz rečem, da je treba premenjati tako seme, kakršno smo posejali pri zadnjih volitvah, kajti tako črno klerikalno in rdeče Radičevo seme Slovincem nikdar ne bo prineslo sadu. Zbrani volilci so navdušeno in soglasno postavili kot kandidata za okraj Murska Sobota g. Antona Kodra iz Murske Sobotne, za namestnika g. Ivana Titana, učitelja iz Kapšin-

cev. To je bil shod, na katerem se niso napadale druge stranke. Niso nam obečali ne republike brez davkov, brez vojašine, ne avtonomije, pa tudi ne avtomobilov, kakor se je to čulo na shodih klerikalcev, temveč so nam obečali delo, delo za vse ljudstvo Jugoslavije. Mi tudi ne potrebujemo Radičeve rdeče republike, ker mislimo, da je boljša ena velika bogata kraljevina kakor siromašna republika. Na našem shodu se je videlo, da je iz Kleklove fare bilo malo število ljudi navzočih, ker on svoje farane drži še preveč v „kmiči“. Trdno sem uverjen, da bo v Prekmurju naša stranka zmagala. Garancija za zmago je tudi osebnost g. Kodra, ki je pri nas dobro poznan in priljubljen. Končno priporočam vsakemu Prekmurcu, da si v novem letu naroči tednik „Domovino“. — Vsem čitateljem „Domovine“ veselo in srečno Novo leto. — Prekmurec.

Kmetijski pouk

ZAKAJ IN KJE SE PRIPOROČA NAPA-JANJE TELET?

Napajanje telet namesto sesanja vpeljuje-mo tudi že po naših krajih. Vzrok tiči v tem, ker teleta veliko laže in z veliko večjim uspehom odstavljamo od mleka, če jih napajamo, kakor pa, če sesajo. Tudi kravja mlečnost nič ne trpi pri napajanju, dočim se nam pa rada kvari, če pustimo teleta pri vimenu.

Če tele sesa, ga po šest tedenskem polnem sesanju odstavimo navadno v 14 dneh, tako da je v starosti 8 tednov čisto odstavljeno in ločeno od krave. To je povsem nenaravno in zato nam teleta tudi tako shirajo. Kakor je naravno, da teleta sesajo pri materi, tako je po drugi strani naravi povsem nasprotno, da jim materino mleko tekem 14 dni popolnoma odtegnemo, ker je nemogoče, da bi se tele v tej kratki dobi toliko privadilo drugi navadni krmni, da bi ne trpelo nobene škode. Pri govedih, ki se divje preživlja, traja odstavljanje vse dlje. Tam se teleta tako polagoma odstavijo od sesanja kakor pri nas zrebeta. Ker se v divjem stanju rode teleta spomladi, pridejo z materjo na poletno pašo, kjer se materino mleko po malem nailaže nadomešča s tečno in lahko prebavno pašno travo.

To nenaravno naglo odstavljanje od matere in materinega mleka, ki je danes pri sesanju v navadi, se vrši z veliko večjim uspehom, če teleta napajamo. Pri napajanju je ves prehod od materinega mleka na drugo navadno krmo bolj počasen in naravi telet veliko bolj primeren. Teleta se počasi odvajajo od mleka in počasi navajajo na drugo krmo, tako da se jim želodec polagoma razvije in privadi na popolno prebavo suhe krme in na prežvekovanje. Pri sesanju je tako dolgotrajno odstavljanje izključeno, ker je iz praktičnih razlogov neizvedljivo.

Zaradi nemotene kravje mlečnosti, ki z redno in čisto molžo pridobiva na svoji vrednosti, kakor tudi zaradi vse lažjega in veliko bolj uspešnega odstavljanja, ki odgovarja povsem naravnim potrebam teh živali, je napajanje telet tudi za naše kraje važno.

Če se vprašamo sedaj še, kje naj se uvaja napajanje telet, moram opozoriti, da se priporoča predvsem za kraje, ki so poklicani za razmah mlekarstva, in pri kravah, ki so dobre mlekarice. Če ima krava komaj toliko mleka, da ga tele samo popije, potem je seveda napajanje manjšega pomena in bi imelo pomen le za počasno odvajanje od materinega mleka.

Korist napajanja telet je danes tako velika, da ga kaže po mlekarskih krajih povsod

vpeljavati, če hočemo, da se bosta dvignili mlečnost in reja telet, ki trpi a danes povsod zaradi odstavljanja.

GLAVNA NAPA-KA PRI Odstavljanju TELET.

Največja hiba, ki jo delamo pri odstavljanju telet, je ta, da teleta prena-glo odstavimo od mleka. V 14 dneh pa je tele odstavljeno. Do šestega tedna se napije tele še pod kravo do sitega, po osmem tednu je pa odstavljeno in ločeno od krave. Ko je tele šest tednov staro, dobi še po šest do osem litrov mleka na dan, čez 14 dni pa nič več. Ta nagli prehod je tako nenaraven in tako krut za mlado sesno žival, da nam mora po takem odstavljanju shujšati. Kakor je sesanje naraven način prvega življenja mladih živali, tako je naglo odstavljanje povsem protinaravno in protivno vsem načelom pametne vzreje. Tele se mora z ozirom na ves ustroj in na ves razvoj želodca polagoma odvajati od mleka in ravno tako polagoma navajati na drugo navadno klajo, da se želodec zadostno razširi in da se zlasti vamp in devetogub zadostno usposobi za prežvekovanje in dobro prebavo. Polagoma! Pri nas pa napravimo drzen skok, ki se mora maščevati in ki se tudi maščuje. Prej veselo in poskočno tele postane, ko je odstavljeno, prava senca prejšnjega življenja. Mršavo in klavrnol!

Prav ta vzrok je bil najbolj merodajen, da so se začeli Švicarji in drugi obračati k napajanju telet. Napajanje ima to pglavito prednost, da se teleta polagoma odvajajo od mleka, prav tako kakor pri govedih, ki živi divja zunaj v naravi ali kakor pri zrebetih, ki se po malem in počasi odvajajo od materinega mleka. Po šest in več tednov traja to odvajanje! Napajanje telet od poroda naprej je sicer nekaj nenaravnega, toda ves način poznejšega odvajanja, oziroma odstavljanja, je veliko bolj naraven kakor pri sesanju. In to je v tem primeru najbolj merodajno.

Iz tega najbolj tehtnega razloga je veliko bolje, če teleta napajamo, kakor če jih pustimo sesati, ker je pri sesanju bolj počasno odstavljanje od matere iz praktičnih ozirov nemogoče, pri napajanju se da pa poljubno izva-tati. V Švici traja odvajanje telet od mleka najmanj 10 tednov. Do 12. tedna jih napajajo tako rekoč do sitega, šele potem jim začnejo mleko jemati in jemljejo ga tako počasi, da tele skoraj ne čuti, kdaj je prišlo ob mleko. Na 14 dni mu odtegnejo po en liter mleka, tako da dobi na primer telčka, ki je namenjena za poznejšo molznico, čez 12 tednov namesto po šest litrov le še pet litrov, 14 dni pozneje samo po štiri litre, potem po tri litre itd. Na ta način se tele po pretoku desetih tednov odvadi od mleka in navadi na drugo klajo, da samo ne ve, kdaj in kako. Ako bi pri nas vsaj polovica tega storili, pa bi se vsa reja obrnila na bolje.

Mršavost in hiranje odstavljenih telet mora tudi pri nas prenehati in prenehalo bo, čim bomo začeli teleta pametno odstavljati. Z napajanjem bomo največ dosegli, pri sesajočih teletih je pa treba, da jim še pozneje dajemo mleko, ko so že odstavljena od krave.

Pretežko pismo.

Na pošto je prinesel mali Jožek pismo, na katerem je bila prilepljena znamka za en dinar.

«Moraš prilepiti še eno znamko,» reče poštna gospodična, «ker je pismo težko.»

«Kako? Se eno znamko? Potem bo pismo še težje,» je modroval Jožek.

Gospodarstvo

TRŽNI PREGLED.

Zito. Cene so zelo čvrste. V Vojvodini se je trgovala pšenica po 420 do 425 Din, oves po 290 Din, turščica po 190 do 200 dinarjev, moka »0« po 600 Din in otrobi po 180 Din za 100 kg na debelo.

Živina. Cene ne kažejo posebnih prememb. Pričakuje se, da bodo nekoliko oslabele.

= **Vrednost denarja.** Na zagrebški borzi se je dobilo dne 29. decembra v devizah: 100 avstrijskih kron za okrog 9 in eno tretjino pare, 100 madžarskih kron za okrog 9 par, 100 italijanskih lir za 280 Din 45 par do 283 Din 45 par, 1 dolar za 65 do 66 Din, 100 francoskih frankov za 353 Din 20 par do 358 Din 30 par, 100 češkoslovaških kron za 198 Din 20 par do 201 Din 20 par, 100 švicarskih frankov za 1275 do 1285 Din. — Vrednost dinarja se je zadnje dni ponovno dvignila.

Beležke

+ **«Domovina» in «Domoljub».** Ljudje so se naveličali «Domoljubovega» hujskanja, ker vidijo, da je laž pisanje o strašnih stvareh v Makedoniji, v narodni skupščini pa poslanci molčijo in fantje zaradi njih trpijo. «Domoljub» ima zato prav malo naročnikov. Sedaj pa so začeli iz milijonskih profitov, ki so jih napravili klerikalci, kar na debelo sipati «Domoljuba» po vaseh. Vsi farovži so pri tem na delu. Opozorimo naše ljudi, da pazijo zlasti na podeželskih poštah nabiralnicah, da ne bodo kakšni klerikalni zlikovci kradli in uničevali naših časopisov. Vsak tak primer nam javite. «Domoljuba» pa le spravljajte, če Vam ga pošiljajo zastoj, toda pazite, da Vas ne bodo potem tožili kar za par let nazaj. Pri klerikalcih je to vse mogoče.

+ **Bera in naš kmet.** Dajanje bere je v današnjih časih zlasti za majhnega posestnika občutljivo breme, ker se gospodje nič ne ozirajo na letino. Zadnje čase nam prihajajo številne pritožbe, da se zopet duhovščina nasilno poteguje za razne stvari, ki ji ne gredo. Duhovnik naj bo plačan za svoje delo kakor uradnik in potem bo to breme za kmeta mnogo lažje. Dobrota je sirota in kmečki prostovoljni darovi so se prav grdo zlorabljali. Če si dajal farovžu nekaj časa kako stvar, recimo drva ali koline, se ti to po gotovih letih kratkomalo vknjiži na hišo in potem ne pomaga nobena tožba več. Zato bodite previdni, da se Vaša dobrota ne izrabi. Ponekod so se ljudje odkupili, a danes hočejo duhovniki ravno tam zopet na novo uvesti bero.

+ **Kmetje, pozor!** Da pokažemo našim ljudem delo klerikalnih poslancev, je potrebno, da na podlagi dejstev in prič povemo, kaj so napravili za nas. Zato naročamo vsem somišljenikom po deželi, da nam poročajo za svoj kraj, kaj so tam poslanci storili dobrega in komu niso ustregli, da ne bo potem kričanja. Od več strani dobivamo namreč pritožbe, da klerikalni poslanci sploh niso odgovarjali na važna vprašanja in pisma, ki so jih dobili od svojih rojakov. Te ljudi, ki so prejeli po 300 Din na dan za svojo lenobo, si bomo posebno privoščili, da bo ljudstvo videlo, kaj je obljuba in kaj je «delo» naših klerikalcev.

+ **Račun za vse razumne naprednjake je:** Ob volitvah v marcu 1923. je razcepljenost naprednih strank povzročila, da sta prišla v narodno skupščino le en demokrat in en samostojni kmet — poslednji celo brez klobučnika. Človek, ki trezno računa, mora reči: Bridka izkušnja nas je izučila, da bi morali iti naprednjaki skupno. — Poda g. Puclju se ni posvetilo v glavi. V svoji trmoglavosti je ostal pri razcepljenju in sedaj niti sam ne bo več izvoljen. In četudi bi postal poslanec, kaj naj bi imeli od njega, ki se veže s srbskimi zemljoradniki, to je s stranko, ki je brez vsakega vpliva in pomena. Mnogo kranjskih pristašev SKS nam je že odkritosrčno izja-

valo, da ne dajo glasu zanj, ker bi bilo škoda izgubljenih glasov, ki bi šli le v prid klerikalcem, kajti čim večja je razcepljenost med nami, tem več mandatov bodo dobili klerikalci. Naš volilni red je takšen, da le velike skupine pridejo na svoj račun. Štajerski pristaši SKS so to po veliki večini uvideli in zato gredo z Narodnim blokom. Tako jim je tudi zastopstvo v narodni skupščini zasužnjeno. Ne dotikamo se tu načelnih razlik med obema naprednima strankama; temveč smo le minro računali ter ugotovili nespametnost g. Puclja, o čemer morajo biti prepričani pač vsi pristaši SKS.

Veliko zborovanje samostojnih demokratov v Zagrebu

Nasprotniki države mnogokrat radi lažejo, da v Zagrebu, kjer kraljuje predsednik čudotvorne republike Stipa Radić, sploh ni samostojnih demokratov, temveč sami republikanski čudotvorci, ki so osobito našim klerikalcem mnogo bolj simpatični kakor pa sleherni demokratiški poštenjak. Toda v nedeljo, se je v Zagrebu vršilo zborovanje samostojnih demokratov, ki je uspelo tako sijajno, da vzbuja splošno pozornost po vsej državi, pri radićevcih pa obup in divjo jezo.

Zborovanje se je vršilo v največji zagrebški dvorani, ki je bila nabita do zadnjega kotička. Zbralo se je nad 4000 ljudi, med njimi odlično število okoliških seljakov, ki so se otresli radićevskih zmot in so zdaj navdušeni pristaši jugoslovenske ideje. Glavni govorniki so bili ministri Svetozar Pribičević, dr. Prvislav Grisono in dr. Gregor Žerjav ter za njimi še preprost seljak Nace Vuglek iz Čučerja pri Zagrebu.

Minister Pribičević je v sijajnem poldrugurnem govoru tako temeljito razložil politični položaj in zaupanje demokratov v končno zmago pri volitvah, da je neprestano žel burno odobravanje, ki se ob koncu njegovega govora kar ni hotelo poleči. Posebno gniljiv prizor pa je bil, ko so trije kmetje podarili voditelju Pribičeviću dva lepa izdelka narodne vezenine in se z njim bratsko poljubili. Drugi govornik, minister Grisono, ki splošno slovi za enega najsposobnejših govornikov v naši državi, je s svojimi krasnimi pesniškimi izjavami le še stopnjeval prekipevajoče navdušenje vseh prisotnih. Posebno prisrčno je nato bil pozdravljen naš minister dr. Žerjav, ki je kratko, toda temeljito po-

udaril bratstvo slovenskih demokratov s hrvatskimi, ki imajo v podivjanem radićevstvu še hujšega nasprotnika kakor ni v klerikalnem tigrovstvu. Bratje Hrvati so n-egov govor dobro razumeli in živahno klicali: «Živio dr. Žerjav! Živeli napredni Slovenci!»

Posebno pozornost je končno vzbudil seljaški govornik Nace Vuglek, ki je tako temeljito obračunaval z Radićevsko slepoko politiko, da je dvorana odmevala neprestanega odobravanja. Dejal je med drugim: «Radić samo kriči o našem Pribičeviću, da je vražji. Toda glejte, seljaki, jaz zdaj pred vami vsemi podam roko Pribičeviću, ker ni vrag, temveč človek, to'a vse drugače pošten in vse bolj sposoben človek kakor Radić. Radić je sploh nesposoben za voditelja seljakov, zanj ni storil nič, temveč jim samo pobiral denar za svojo potratnost. Radić se veže z vsemi našimi sovražniki, z Italijani, Madžari in boljševiki, samo z brati, zavednimi Srbi in Hrvati mu ne diši, ker bi ga hitro prekosili v pameti in ker bi bil konec njegove korupcije na račun seljakov. Radić še vedno slepari s svojo republiko; torej je svoje poslance poslal v Beograd, da so kralju krivo prisegli le zato, da so zanj pobirali dnevnice. Toda tudi Radiću se bliža konec. Sam se je povišal, sam bo ponižan. Hrvatski seljaki se probujamo in se pridružujemo stranki samostojnih demokratov, kjer je prostora za vse stanove, vse vere in vsa tri plemena!»

Zagrebško zborovanje je najmočnejše dokazalo, da ideja narodnega in državne eninstva čudovito naglo prodira v vse sloje in da ji je zmaga pri volitvah več kakor zagotovljena.

Sijaini izgledi Narodnega bloka v ljubljanski okolici

Pristaši SKS obsojajo g. Puclja. — Klerikalci rikalni pristaši za kandidaturo g. Zebala in živinozdravnika g. Ipavca.

Srežki kandidat g. Zebal, ki kandidira na listi Narodnega bloka za ljubljansko okolico, je imel te dni več sestankov (Grosuplje, Vrhnika, Porovnica, Zg. Šiška, Št. Vid, Medvode, Moste itd.), katerih se je udeležilo tudi nekaj pristašev SKS in SLS. Vsi pristaši Narodnega bloka kakor tudi vsi oni, ki si žele urejenih gospodarskih razmer v državi, so enodušno pozdravili gospodarski program, ki ga zasleduje g. Zebal. Na vseh teh sestankih so pristaši g. Puclja obsodili njegovo nezmiselno razdiralno politiko in osebno častihlepnost ter se izjavili za program Narodnega bloka. Agitatorji g. Puclja trosijo o Narodnem bloku nesramne laži, da so njega

se ne upajo javno pred volilce. — Tudi klerikalni pristaši za kandidaturo g. Zebala in živinozdravnika g. Ipavca.

kandidatj sami bankirji, ki ne poznajo kmeta. Take in podobne stvari je klobasal g. M. na sestanku SKS v Medvodah. Res čudna so pota teh ljudi, ki se nazivajo tudi naprednjaki, a v slepi strasti razdirajo ter slabe napredno fronto, kar more prinesiti le korist klerikalcem.

Razvešeljivo je pa dejstvo, da so mnogi pristaši SKS sami že pričeli uvidevati to pogubonosno delo svojih ljubljanskih neskupnih voditeljev in jih trumoma zapuščajo. Vsi pametni in trezno misleči posestniki so že danes prepričani, da so kroglice za SKS vržene v morje.

Dosti nesramnejši pa so v svojih klevetah klerikalni agitatorji in kandidati. Kandidat ljubljanske okolice na listi SLS g. Smodej, duhovnik in glavni urednik dnevnika «Slovenca», najsrამotnejšega slovenskega lista, je na zaupnem sestanku svojih ovčic govoril take nezmislivosti, da so začeli lastni pristaši zapuščati sestanek. Trdil je, da je 99 odstotkov slovenskega ljudstva republikanskega, da Radić dela v sporazumu z dr. Korošcem in SLS; če pa Radić na shodih drugače govori, je to samo njegova taktika. Blagor mu, kdor je temu verjel.

Tako se tudi klerikalna barka vedno bolj potaplja. Volilci se ne bodo več dali slepit, ker so se prepričali, da klerikalni poslanci svojih obljub nikdar ne izpolnijo. Znani pristaš SLS g. Beltram je na sestanku v Grosupljem odkritosrčno izjavil, da klerikalni poslanci res niso ničesar napravili, da jih pa bodo poklicali na odgovor in s palico po zadnjem delu telesa primorali, da izpolnijo svoje obljube.

Vsi pametni in trezno misleči volilci bodo dne 8. februarja oddali svoje glasove Narodnemu bloku, ki ima najlepše izglede na zmago.

Malo bilance za minulo leto

Ob novem letu se navadno poravnava računi, se delajo bilance in se kujejo načrti za nastopajoče leto. Naj nam bo torej dovoljeno, podati tudi kratko bilanco našega predvsem slovenskega političnega življenja v minulem letu. Naša demokratska stranka se lahko z mirno vestjo pohvali, da je storila v minulem letu v korist slovenskega ljudstva vse, kar ji je bilo mogoče.

Slovinci smo imeli v narodni skupščini samo enega demokratskega poslanca, dočim smo imeli klerikalnih poslancev enaindvajset: ostali štirje poslanci Slovenije so pripadali raznim drugim strankam. In ako sedaj premotrimo račune, vidimo, da se o zadnjih štirih poslancih skoro ni čula beseda, a o enaindvajsetih klerikalnih poslancih vemo in čutimo na lastnih hrbtih, da niso znali braniti naše koristi. Le naš edini slovenski demokratski poslanec je delal in s pomočjo naših vplivnih voditeljev, zlasti dr. Žerjava, moral čisto popravljati klerikalne grehe.

Vemo še, kako je od klerikalcev podpirana Markova vlada sklenila uvesti kulk, ki se je potem na prizadevanje demokratov odpravil. Vemo točno, da ima pri tem baš dr. Žerjav, ki ni bil niti poslanec, ogromno zaslug.

Klerikalci so mnogo kričali o nepravilno po pokrajinskih razdeljenih davkih. Ko so pa prišli na vlado, niso v pogledu izenačenja davčnih bremen ničesar storili. Šele sedanja vlada je vzela delo na izenačenju neposrednih davkov resno v roke. In zopet je bil naš neumerni dr. Žerjav, ki je posredoval za to, da se mora tudi sedaj, ko ni narodne skupščine, pripravljati gradivo za zakonski načrt o izenačenju neenakomerno porazdeljenih davčnih bremen.

Vsi tudi vemo, da so povišanja davkov sokrivi klerikalni poslanci, ki so podpirali Markovo vlado. Na isti način so klerikalci krivi povišanih taks, podražanja vožnje po železnici, premajhnih vsot za slovenske bolnice v državnem proračunu. Tu ne izreže klerikalcev nikak izgovor. Bili so glavni zastopniki Slovenije in bi bila njihova dolžnost, da bi vodili pametno politiko, ki bi prinesla ljudstvu koristi. Če bi bili sposobni in razumni, bi morali z lepim številom svojih poslancev doseči dokaj večji vpliv, kakor so ga imeli v resnici. Toda klerikalci so se vezali s političnim vetrnjakom Radićem ter smatrali za pametno, navijati separatistično lajno ter hujskati ljudi proti Beogradu. Kaj imamo od te klerikalne zveze z Radićem in kaj od praznega separatističnega, republikan-

skega in federalističnega raztepanja prahu? Enkrat vemo, da pri nas ne bo nikdar republike, in drugič vemo, da bi se v republiki pri nas razmere poslabšale, ker bi namesto sedanjega pravičnega kralja dobili na krmilo države najbrže samega pri-smuknjene Radića. Za tega pa hvala lepa! Veseli bi ga bili pač le cigani, katerim je Radić po svojem vetrnjaštvu popolnoma podoben, in pa zaslepljeni hrvatski kmetje. Druge spremembe v ureditvi države bi z republiko ne prišle.

Da nam klerikalci avtonomije, ki so jo obetali, niso prinesli, to vemo. Četrta leta so bili v vladi, a ničesar niso storili zanjo. Zakaj? Razumnemu človeku je takoj jasno, da zato, ker je njihova avtonomija nezmišelj, ki bi zahtevala ogromne nove davčne obremenitve za vzdrževanje vsega aparata, ki ga takšna avtonomija zahteva. Koristi, ki bi odtehtale te davčne obremenitve, pa nam avtonomija ne bi mogla prinesiti. Pač pa bi z avtonomistično ali federalistično ureditvijo država napram zunanjim sovražnikom oslabela. Nedvomno je enotno urejena država krepkejša napram zunanemu svetu. Klerikalci naj bi se bili rajši brigali, da se čimprej uredi pravična razdelitev davka. S to ureditvijo bomo v vseh pogledih vsi jugoslovenski državljani imeli enake pravice in enake dolžnosti.

Spomnimo naj še tudi na klerikalne obljube o znižanju cen in o posredovanju, da bodo naši fantje služili vojake doma. Na njihovo neprestano klevetanje in očitane korupcije brez navedbe dejanj jim lahko ustrezemo s točno dognano klerikalno korupcijo, ko so poskušali klerikalni tigri na račun državne blagajne priti do milijonskih zneskov. Prodajali so tovarne liste za cenejši prevoz živil iz Banata v Slovenijo z velikim dobičkom, ki je šel v njihove blagajne. Da se to sleparstvo onemogoči, je morala nova vlada ukiniti zadevno naredbo, ki bi sicer s poštnim izvajanjem lahko koristila Sloveniji.

Ta korupcija, preganjanje politično nasprotnega uradništva in pa navijanje davkov je vse uspeh klerikalnega vladovanja. Ali imajo pokazati kakšno korist za nas?

Vse to, kar smo tu našli, je tako rekoč razgaljeno pred nami in klerikalci se zato zelo težko branijo ter zagovarjajo. Nasedajo jim sedaj le največji duševni revčki, ki gredo na vsak še tako bedast klerikalni lim. Sicer pa se klerikalci svojih polomij zelo dobro zavedajo, zato si skoro nikjer ne upajo s polnimi jadri pred ljudstvo. Laži, zavijanja in obljube, ki se jih sedaj poslužujejo, ne bodo žele več uspeha kakor ob volitvah v mesecu marcu l. 1923.

Klerikalizem v Sloveniji moramo pri volitvah 8. februarja zlomiti! To naj bo naš prvi cilj v novem letu. V narodno skupščino pa pošljimo ljudi, ki so pošteni in ki tudi znajo skrbeti za ljudsko blaginjo. To pa so edino kandidati Narodnega bloka. Med temi so možje, ki po vsem svojem dosedanjem delovanju zaslužijo naše polno zaupanje. Naše geslo naj bo: **SVOBODA, BRATSTVO IN ENAKOST ZA VSA TRI PLEMENA IN ZA VSE SLOJE.**

Iz demokratske stranke

V mesecu januarju 1925. se bodo vršili nastopni sestanki in shodi Narodnega bloka v ljubljanski okolici:

Preserje, 4. januarja ob 8. uri zjutraj predavanje g. Šmuca o davkih in taksah. Po predavanju javen politični shod pri g. Andreju Petelinu, katerega se poleg delegata centrale udeleži srezki kandidat g. Zebal.

Ako ne bo tehničnih ovir, bo popoldne istega dne sestanek na Rakitni.

V Polhovem gradcu bo 18. januarja predavanje o davkih in taksah (g. Šmuc). Po predavanju politični sestanek srezkega kandidata g. Zebala.

Istočasno bo v **Hrjulu** predavanje živnozdravnika g. Ipavca (namestnika srezkega kandidata). Po predavanju politični sestanek, katerega se udeleži tudi g. Zebal.

Popoldne istega dne bo sestanek v **Logu**, katerega se udeležita oba imenovana gospoda.

V Borovnici bo dne 1. februarja ob 8. uri zjutraj v Sokolskem domu javen politični shod, katerega se bo udeležil pogel srezkega kandidata tudi delegat centrale.

Na Vrhniki bo istega dne popoldne po običajnem predavanju javen politični shod Narodnega bloka. — Udeležita se shoda gg. kandidat Zebal in namestnik Ipavec. Poleg bo govornik Narodnega bloka iz Ljubljane.

V Zgornji Šiški bo javen politični shod Narodnega bloka dne 25. januarja 1925. ob 1. uri popoldne v gostilni g. Kavčiča («Pri Svedraču»).

Istega dne ob 3. uri popoldne bo javen politični shod v **Št. Vidu nad Ljubljano** pri g. M. Cirmanu. Obah shodov se poleg srezkega kandidata udeleži delegat centrale.

V Medvodah bo javen politični shod Narodnega bloka na svečnico, dne 2. februarja 1925. ob 4. uri popoldne v novem Sokolskem domu. Shoda se bosta udeležila srezki kandidat g. Zebal in delegat centrale.

V Bevkah pri Vrhniki bo zaupniški sestanek Narodnega bloka dne 4. februarja 1925. ob 7. uri zvečer.

Dne 5. februarja 1925. bo sestanek na **Drenovem griču** (zvečer).

Sokolstvo

s Sokol v Novem mestu priredi v soboto, dne 10. januarja 1925. v dvorani Narodnega doma koncert z gostovanjem Sentjakobskega salonskega orkestra iz Ljubljane pod vodstvom g. Daniela Bučarja. Cenjeno občinstvo vabimo, da si pravočasno preskrbi vstopnice. Spored koncerta je razviden iz lepakov. Po koncertu prosta zabava s plesom, pri katerem sodeluje orkester.

s Redni občni zbor telovadnega društva Sokol v Ribnici se bo vršil dne 6. januarja 1925. z običajnim dnevnim redom ob dveh popoldne pri Cenetu.

Tedenske novosti

* **Za nabiralce naročnikov.** Na nekatera vprašanja nabiralcev odgovarjamo, da naj se denar za nabrane nove naročnike pošlje vsaj do 20. januarja, ker sicer nabiralci ne pridejo v poštev pri tekmi za nagrade. Kdor pošlje za katerega novega naročnika celoletno naročnino (30 Din), se mu šteje to pri tekmovanju za nagrade za dva naročnika. Če kdo večkrat pošlje naslove novih naročnikov, naj vsakokrat napiše svoj točni naslov, da mu jih potem se šteje samo, ker se mu seveda šteje to skupno. Več o pogojih za tekmovanje glejte na prvi strani!

* **Smrt slovenskega skladatelja.** Na praznik sv. Štefana je v Mariboru po kratki bolezni umrl skladatelj Viktor Parma. Pokojničkova smrt je vzbudila v vseh krogih jugoslovenskega naroda globoko žalost. Položili so ga na mrtvaški oder v vestibulu Narodnega doma, odkoder ga je v nedeljo velika množica Mariborčanov spremljala na njegovi zadnji poti v Ljubljano, kjer se je vršil v ponedeljek popoldne pogreb.

* **Izseljevanje iz naše države.** Meseca oktobra se je izselilo iz naše kraljevine 1537 oseb, in sicer 980 moških in 341 žensk. Na posamezne pokrajine odpade: na Dalmacijo 424, Hrvaško in Slavonijo 414, Vojvodino 239, Srbijo 178, Slovenijo 30, Posno in Hercegovino 22, Črno goro 14 izselencev. Izselilo se je: v Argentino 407, Avstralijo 357, Brazilijo 259, Zedinjene države 168, Čile 36, ostale države Amerike 48, v Kanado 28 in Novo Zelandijo 11 oseb.

* **Znižanje potnih pristojbin za Italijo.** Italijansko poslanstvo je sporočilo našemu ministertvu za zunanje zadeve, da je italijanska vlada pristala na znižanje pristojbin za potne vizume. Odslej se bo plačevalo za šestmesečni vizum, po 10 lir v zlatu. Za enkratno potovanje v dobi šestih mesecev 5 in za tranzitni vizum za dobo treh mesecev 1 liro v zlatu. Znižanje pristojbin stopi v veljavo 1. januarja 1925.

* **Visoka starost.** Pri svoji hčerki v Gornjem Smartnem je umrla te dni posestnica Ana Pisjak iz Kozjeka pri Vitanju v visoki starosti 102 let. Njena najmlajša hčerka je stara 64 let.

* **Veselo in srečno Novo leto** želim iz daljnje bratske Srbije vsem prijateljem «Domovine», posebno pa vsem bratom Sokolom in sestram Sokolicam. — Anton Nagode, 3. četa, 1. bataljon 5. p. p. v Valjevu.

* **Veselo novo leto** vsem prijateljem in znancem kakor vsem bralcem in bralkam «Domovine» želi Oton Arzenšek, Sv. Rok, Šmarje pri Jelsah.

* **Slovenski fantje v Bosni** želimo vsem bralcem in bralkam, posebno pa brhkim slovenskim dekletom veselo novo leto: podnaredniki: Stanko Varšek, Maks Balantič in Franc Bradula.

* **Pismo slovenskega fanta vojaka.** Večkrat sem že mislil pisati na «Domovino», ki jo vojaki prav radi čitamo. Pri vojakih je včasih dosti trpljenja, ker razni Orli pisarijo domov razne neresnične reči, da bi se smilili in da bi dobili več denarja od doma. «Domoljub» potem piše take grozne stvari in zabavlja na vso moč, mi pa trpimo zaradi tega. Da ni tukaj z rožicami postlano, ve vsakdo, in tega so krivi poslanci Slovenske ljudske stranke, ki so jih naši očetje izvolili in mislili, da je vse res, kar so jim obetali. Mi, kar nas je vojakov, ne bomo nikdar volili klerikalcev, ker so največji sovražniki slovenskih vojakov.

Med vojno so gonili Janeze pred sovražni-kove puške, danes pa so krivi, da se naha-amò v južnih krajih, kj so zdravju škodljivi. Fantje, ki ste že doma, pomislite, koliko ste že pretrpeli in da so vam tega krivi kleri-kalni poslanci, ki se niso nič potegnili za nas.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl naj-starejši slovenski sodnik v starosti 95 let g. Jakob Hren, višji sodni svetnik v p. Rojen je bil 1. 1830. v Begunjah pri Cerknici. Blag mu spomin!

* **Kakšno bo prihodnje leto.** Razni po-deželski vremenski preroki napovedujejo, da bo prihodnje leto suho in rodovitno. Preroki sklepa o to iz vremena od 13. do 24. decem-bra, to je od sv. Lucije do božiča. Teh 12 dni baje kaže, kakšni bodo meseci prihodnjega leta. Dne 13. je bilo lepo in solčno, potem pa ves čas deloma jasno, deloma oblačno in megleno. Če se bo ravnalo prihodnje leto po dnevih od sv. Lucije do božiča, potem bo leto 1925. dobro. Zeleti bi bilo, da se pre-rokovanja uresničijo.

* **Skupna grobnica za jugoslovenske vo-jake na Češkoslovaškem.** Naša vlada je skle-nila, da se grobovi naših narodnih junakov na Češkoslovaškem koncentrirajo na dveh krajih: v Trenčinu na Slovaškem in v Hen-riehsgrünu pri Graslicah. V to svrhu je vlada odobrila posebne kredite.

* **Hud mráz** imajo letos celo v solčni Italiji. V Rimu je kazal toplomer te dni preko 2 stopinj pod ničlo. Posebno huda pa je zima v Rusiji. Široka reka Volga je pri Jaroslavu popolnoma zamrznila, tako da se morejo voziti preko nje s sanmi. Pri nas letos o hudem mrazu še ne moremo govoriti.

* **Uradne ure v poštah uradih.** Poštno ravnateljstvo je razposlalo vsem poštnim ura-dom v Sloveniji nov pregled uradnih ur, po katerem morajo odslej opravljati službo. Vse prejšnje odredbe glede uradnih ur so obenem razveljavljene. Pošte, ki imajo brzojav, ozi-roma telefon, morajo ob nedeljah in prazni-kah, ako krajevne razmere to zahtevajo, spo-razumno z županstvom uradovati tudi pred deveto uro. Uradne ure od devetih do enaj-stih pa se zaradi tega ne smejo skrajšati.

* **Okrajni zastop pri Sv. Lenartu v Slov-goricah razpuščen.** Okrajni zastop pri Sv. Le-nartu v Slovenskih goricah, ki je bil izvoljen že leta 1911., je bil dne 23. t. m. razpuščen in za generala imenovan Matija Kračič, za nje-govega namestnika pa notar dr. Milan Gorišek. Generalu sta pridružena širši in ožji so-svet.

* **Denarne pošiljave v inozemstvo.** Mini-strstvo pošte in brzojava je odredilo, da se smejo od 1. januarja v pismih z označeno vrednostjo v inozemstvo pošiljati dinarske novčance ali pa novčance tujih držav v skupni vrednosti do do največ 1000 Din.

* **Požar v celjski koči pod Dostom.** Na Štefanovo je požar uničil velik del Celjske kočice. Požar je izbruhnil zaradi vnetja saj v dimniku. Z velikim naporom domačih in bližnjih sosedov se je posrečilo ogenj udušiti, ki bi bil lahko upepelil tudi v bližini stoječe gospodarsko poslopje. Največjo škodo trpi najemnik Selak, ki je prevzel oskrbo kočice šele začetkom tega leta. Škoda je precej velika.

* **Nesreče pri porodih,** povzročene po neizkušenih babicah, se v zadnjem času zelo množijo. V celjski bolnici je bila letos cela vrsta primerov s počeno maternico, kar je

povzročilo smrtni izid, ker ni bilo pravočasno zdravniške pomoči in tako tudi pomoč v bolnicah ni mogla biti več uspešna. Vseh teh nezgod so bile krive neizkušene babice. Ljudstvo pa ponekod še vedno zagovarja neizkušene babice — hvalo za to mu deli smrt.

* **Odkrita tajna komunistična organiza-cija v Skoplju.** Policija je odkrila te dni v Skoplju tajno komunistično organizacijo ter izvršila hišno preiskavo pri več osebah. Našla je razne tajne spise in zaprla več oseb. Organizacija je obstojala iz več skupin v raz-nih delih Skoplja. Vsaka skupina je imela svojega načelnika. Skupine in člani niso ve-deli drug za drugega. V društvenih lokalih so našli tudi razno orožje.

* **Dve nesreči.** Na sveti večer je posestni-kov sin Maks Ambrož iz Lahovč pri Kamniku sreljal s samokresom. Med tem je posestnikov sin Janez Zavri nasul na tla večjo količino smodnika in ga zažgal. Smo-dnik je puhal poleg stoječemu Ambrožu v obraz in ga močno poškodoval. — Josip Jerk, 17-letni pekovski pomočnik iz Pod-boršta pri Cernučah pa se je s flobertom ustrelil v levo roko. Oba poškodovanca sta bila prepeljana v bolnico.

* **Smrtna nesreča v planinah.** Na božič se je znani lovec po domače Kukov iz Strmca pri Logu podal na Mangart na lov na divje koze. 50 metrov pod vrhom je lovec zdrsnil in srmoglavil čez navpično severno steno kakih 800 metrov v globino. Bil je popolnoma razbit, skoraj na dvoje preklan.

* **Smrtna nesreča na mostu.** V soboto popoldne so se na mostu čez Dravo v Ma-riboru splašili konji, ki so peljali trenski voz. V tem trenutku pa je šel čez vozni del mostu 50letni čevljar Fajks in prišel pod konje, ki so ga tako pomandrili, da je bil na mestu mrtev.

* **Dva velika požara v Ljutomeru.** Dne 25. t. m. je izbruhnil požar v premogovniku Riharda Watzlaweka v Preski pri Ljutome-ru. Ogenj je uničil vse le:ene naprave in stro-je ter je bilo obratovanje nekaj časa ustav-ljeno. Obstoja sum, da je bil ogenj podtak-njen. — Dne 27. m. m. na Štefanovo pa e začelo goretj v hlevu posestnika Riharda Ros-seja. Požar je vpepelil hlev. Zgorelo je več glav goveje živine in en konj.

* **Klerikalni pretep v Domžalah.** Pišejo nam: Na praznik sv. Štefana smo imeli pri nas priliko videti uspehe klerikalne vzgoje. V neki gostilni v Spodnjih Domžalah so se sšepili člani tukajšnega Orla med seboj tako, da je moralo posredovati orožništvo, ki je pretepačem pobralo nože, da ni prišlo do hujšega. Šlo je za neko «punco», ki je tudi članica tukajšnjega Orla. Zaradi te «punce» se je namreč sprl neki zaljubljenj Orel, ki je obenem tudi član Marijine družbe, z osta-limi navzočimi Orli, nakar je nastalo splošno medsebojno pretepanje. Konec temu je na-pravilo orožništvo, ki bo najbrž spravilo vso stvar pred sodišče.

* **Smrt dveh dečkov v dimu.** Sedemletni Tonček in šestletni Rajko, sinčka Antona Dernača, izdelovalca orgel na Lancovem pri Radovljici, sta spala skupaj v zgornji sobi, dočim stariša spita v pritličju. Ponoči se je zgoraj vnela stena, napolnjena z žaganjem, poleg katere je stala mala zakurjena pečica (gašperček). Žaganje je šlelo in povzročalo močan dim, ki je oba nesrečna dečka zadu-šil. Radi Prasketanja se je oče okrog dveh po-noči sicer zbudil in šel pogledat v zgornjo sobo. A bilo je prepozno. Požar je sicer

preprečil, toda otrokoma ni mogel vrniti življenja.

* **Umor dveh zokoncev.** Te dni sta zakonska Suhadolčanova iz Lokavca pri Loki v Gračenci prodala svojo kravo. Izkupiček je znašal 4000 Din, ki jih je kupec takoj odšel. Po izvršeni kupčiji so šli oba zakonca in kupec v Blatnikovo gostilno. Drugega dne zjutraj pa so našli v traku Gračenca na Močnikovem posestvu oba zakonska Suhadolčanova umorjena in oropana. Orožništvo iz Zidanega mosta je bilo takoj poklicano in je pričelo preiskavo. Strašen zločin je vzbudil med tamošnjim prebivalstvom veliko razburjenje.

* **Umor v Spodnji Hrašici pri Ljubljani.** V nedeljo zvečer je bila v Štajerčevi gostilni na Fužinah zbrana večja družba ljudi. Okoli pol 24. ure so se vračali proti domu v Hrašico trije fantje: Jakob Hlebš, Janko Pogačar in Alojzij Bricelj. Nekoliko pred njimi je šel Leopold Skubic s svojimi sestrama in svojo zaročenko. Pri Babnikovem kozolcu je čakal Leopold Skubic in ko so prišli v njegovo bližino imenovani fantje, je Skubic dvakrat ustrelil. S prvim strelom je zadel eno izmed deklet in jo ranil, da so jo morali prepeljati v bolnico. Z drugim strelom pa je zadel Janka Pogačarja v trebuh in je mladinec kmalu izdihnil. Med ljudstvom se govori, da je med obema fantoma vladalo že staro sovraštvo. Morilec je bil bačle popolnoma vinjen in je pri aretaciji izjavil, da mu je žal, da ni vseh treh ustrelil. Umorjeni Pogačar je bil star 25 let in je bil dober fant.

Iz raznih krajev

* V Kandiji je v bolnici usmiljenih bratov po kra ki mučni boleznij v 53. letu umrl gosp. Otmär Slenovec, revident državnih železnic. Pokojnik je bil vedno odločen naprednjak. N. v m. p.

* Na Brezjah pri Grosupljem je dne 28. m. m. pogorel posezniku Alojziju Bučariu kozolec in vsa mrva v njem. Škode ima nad 150 000 kron, a zavarovan je bil le za 2000 kron. Požar je baje zanetil neki otrok.

* V Dobu pri Domžalah je bil na Štefanovo zvečer na dvorišču gostilne g. Matičiča umorjen hlapec Josip Miklavčič. Morilec je pretepač Jože Flis, ki je komaj prišel iz zapora. Orožniki so morilca že aretirali.

* V Mošnjah vlada že od poletja strah pred požigalci. Sredi julija je v neki vaški hiši nenadno izbruhnil požar in na hišah so se pojavili s svinčnikom pisani listki, da bo v mošenjski občini še več požigov. Občani so organizirali straže, ki so v enem slučaju resnično preprečile požar, dva kozolca in ena hiša pa so še pogoreli. Aretirana sta bila dva osumljenca. A v nedeljo je v bližini gasilnega doma stalo zopet zapisano: »V Mošnjah še mora goreti, ker se mi dopade.« Brezmejn je človeška hudobija; ali ko zločinca iz akneio oblasti, bo dobil primerno plačilo.

* Na Srednjem vrhu nad Gozdom se je te dni ponesrečil neki naš carinik, ki je na povratku iz službe padel in se resno poškodoval. Prepeljan je bil v vojno bolnico.

* Na Frankolovem pri Celju je umrl v 66. letu starosti g. Dominik Bezenšek, brat pokojnega profesorja g. A. Bezenška. Bil je zaveden narodnjak. Blag mu spomin!

* V Jurklostru se je v nedeljo pri streljanju z možnarjem smrtno ponesrečil 18-letni Tomaž Poljšak. Pri streljanju je namreč Poljšak prišel z glavo preblizu možnarja in

mu je izstrelek preklal levo stran lobanje. Poljšak je umrl eno uro po nesreči.

* **Na Pohorju vlada v letošnji zimi še pravcato spomladansko vreme.** Dočim leži v nižavah navadno gosta megla, je vrh Pohorja popolnoma v cvetju in temperatura je uprav majniška. Pohorci še pašejo in so veseli takšne čudne zimske pomladi.

* V Studencih pri Mariboru se je te dni ustrelil 20 letni vajenec tovarne Berg, Feliks Kovše.

Načrt ogromnega mostu pri Beogradu

Eno največjih tehničnih del v Evropi.

V našem prometnem ministristvu je izdelan podroben načrt velikega železnega mosta, ki se ima zgraditi preko Donave med Beogradom in Pančevom. Ta most, ki bo vezal našo prestolico z Banatom, bo daljši nego znani most preko Donave pri Črni vodi v Rumuniji in bo spadal med največja tehnična dela v Evropi sploh, in to ne samo po velikosti, temveč tudi po prometni zmoglosti, ker se bo preko nje vršil železniški, tramvajski in vozovni promet ter bo tudi za pešce odprt. Most bo imel nadstropje; spodaj bo dvojni železniški tir, a v nadstropju bo dvojni tramvajski tir. Na obeh straneh tramvajskih tračnic bo prostor za vožnjo z vozovi, zgrajen iz betonskih plošč in pokrit z asfaltom. Na obeh skrajnih straneh mosta bo pot za pešce.

Po načrtu prometnega ministristva bo most dolg 960 metrov. Ražen tega se bodo s pančevske strani poleg glavnega mosta zgradili še inundacijski mostovi (proti poplavi), ki bodo podaljšali glavni most za 540 metrov. V zvezi s tem mostom preko Donave bo tudi mali most, dolg 20 metrov, ki se bo zgradil preko Tamiša pri Pančevu.

Most bo 12 metrov visoko nad najvišjim stanjem donavske vode, a teža železne konstrukcije mosta bo znašala 18 500 ton. Teža železniške konstrukcije glavnega mosta preko Donave obenem z inundacijskimi mostovi in viadukti ter mostom preko Tamiša pri Pančevu bo znašala 33 000 ton. Ta most bo kljub svoji gorostasnosti precej enostavno, vendar trdno zgrajen.

Razun tega obstoji še drug načrt za zgradbo tega mosta. Ta načrt so predložile nemške firme, vendar bi most izdelan po tem načrtu stal preveč. Po proračunu prometnega ministristva bodo izdatki za most v prvem načrtu dosegli najmanj 600 milijonov dinarjev.

Delavski glasnik

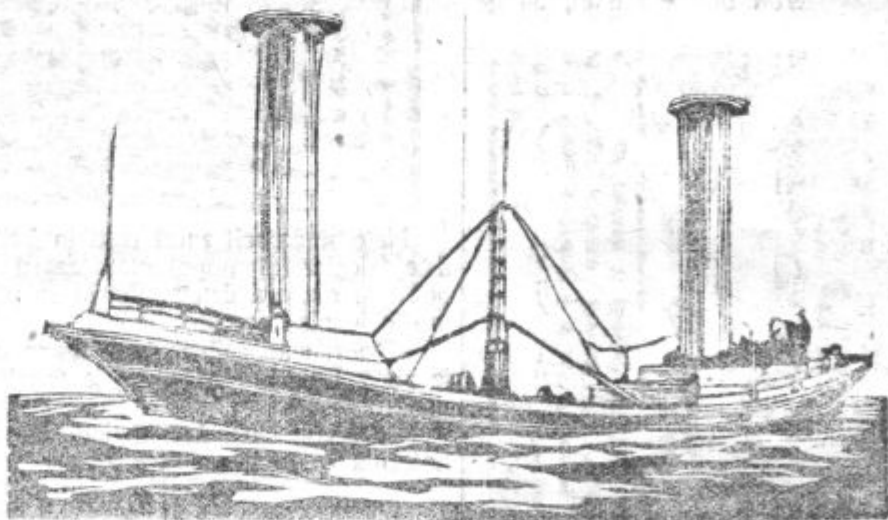
Predavanje o bolniškem zavarovanju je priredila na Štefanovo Samostojna strokovna delavska Unija. Zbrali so se delegati mnogih podjetij in raznih sekcij SSDU. Gospod dr. Joža Bohinjec je povedal mnogo važnega, kar bo koristilo našemu delavstvu. Le žal, da se zaradi oddaljenosti niso mogli udeležiti delegati od vseh podjetij. Po predavanju se je vršil v prostorih SSDU letni občni zbor, na katerem so bile začrtane nove smernice, po katerih se bo ravnalo naše zavedno delavstvo. V novi odbor so bili izvoljeni: predsednik Merliak Anton; podpredsednik Grašič Janko; tajnik Žagar Janko; blagajnik Bučolin Jože; odborniki: dr. Bohinjec Joža, Mavrič Jože, Martinčič Jože, Mozetič Valentin in Pičulin Janko. — V SSDU dobiva delavstvo vedno večje zaupanje, kar nam pokazuje ustanavljanje vedno večjega števila njenih podjetij. Znak je to, da prihaja iztreznenje med delavstvo, ki vedno manj verjame rdečim apostolom, otepajočim okrog sebe s praznim besedičenjem.

Jadrnica brez jader

Jadrnice, ki jih žene veter, upirajoč se v jadra, so spriči parnikov že davno izgubile pomen za prekomorsko plovo. Sedaj je nemški inženjer Flettner izumil tako zvano ro-

Kino in Japonsko. Kako se bodo te vrste ladje obnesle, bo pokazala bodočnost.

Isti inženjer pripravlja sedaj tudi izkoriščanje vetrne sile za proizvodnjo elektrike.

torno jadrnico. Ta nima jader, a vendar uporablja veter kot gonilno moč s pomočjo visokih vrtečih se cilindrov, v katere se veter upira. Te rotorne jadrnice bodo mogle vršiti tudi prekomorsko plovo.

V letu 1925. se bo okrog 20 velikih nemških ladij preuredilo v rotorne jadrnice. Za Flettnerjev izum se zanimajo zlasti Skandinavija, Anglija in Francija. Tekom leta 1925. bo Flettner s svojo poskusno ladjo potoval v Švedsko, Norveško, Francijo in pozneje v

in sicer se bo v Grunewaldu zgradil prihodnje leto velik vetrni stolp, ki bo visok 70 metrov. Vetrna krila na vrhu stolpa bodo imela premer 60 metrov. S to napravo bo mogoče proizvajati precejšnjo množino elektrike. Flettner ima v načrtu tudi manjše vetrne s olpe z manjšimi krili za proizvodnjo elektrike za potrebe poljedelstva.

Flettner je prepričan, da bosta premog in voda v bodoče samo še pomožni sili za proizvodnjo elektrike.

Novoletna

priloga

Zorice novoletno voščilo

Koš, natlačen sreče, vsem.
novo leto, daj ljudem!
Atku, mamici samo
koš naj malce zvrhan bo.

Pravljica o žajblju

Ko se je rodil Jezušček v betlehemskem hlevčku, se je prikazal angel Gospodov Jožefu v sanjah in mu dejal: «Vstani, vzemi dete in njegovo mater ter beži v Egipt. Tam ostani tako dolgo, dokler ti ne naročim kaj drugega, kajti Herod bo dete iskal, da ga umori.»

Jožef je ubogal, vzem dete in njegovo mater ter se podal na pot v Egipt. Šli so od vasi do vasi, od hiše do hiše ter povsod iskali zavetišča. Toda povsod so zavračali sveto družino, ker je bila siromašna.

Med tem so Herodovi vojaki dobili zapoved, da morajo umoriti vse judovske novorojenčke. Po vsej pokrajini so morili decu ter zasledovali svete begunce.

Devica Marija, vsa preplašena, je že od daleč čula udarce konjskih kopit ter je iskala

z očmi kakšen kotiček, kjer bi mogla skriti Jezuščka. Najprej je zapazila velikansko krasno rožo. Mati božja je dvignila otročička pred njo in milo prosila:

«Roža, lepa roža, vzemi moje dete in ga skrij v svoje cve ne liste. Zasledujejo nas in nam hočejo novorojenčka ubiti.»

Roža pa je bila ošabna in brezsrčna ter je odvrnila:

«Kaj me brigate. Idite dalje in me ne spravljajte v neprilike s Herodovimi vojaki.»

Jezuščkova mati je zagledala na to velikansko lilijo.

«Hočeš li ti skriti moje dete?» je vprašala Marija, vsa v solzah. «Ti dišiš tako prijetno, da ne moreš biti trdosrčna.»

«Nisem trdosrčna,» reče lilija, kateri je Marijina pohvala prijala, «toda, saj vemo, kako je z otroci. Glej tam je moj sosed žajbelj, ki je skromen in porpečljiv. Ta se ne bo jezil nad detetom.»

Devica Marija pohiti k žajblju:

«Usmili se, dobri žajbelj, mojega deteta!»

«Dajte otročička sem in ne bojte se ničesar.»

Nato je žajbelj začel rasti in širiti svoje liste, dokler ni popolnoma zakril Matere božje in njenega deteta. Vojaki so prišli mimo in ju niso opazili.

«Dobri mali žajbelj, bodi blagoslovljen,» je rekla Devica Marija, ko je minili nevarnost.

Od takrat služi žajbelj ljudem v mnogih boleznih kot dobro zdravilo.

Stara lisica in volk

Stara lisica vleče volka, ki jo zgrabi, da bi jo požrl. Lisica začne milo prositi, naj jo pusti v miru — staro, ki nima ničesar drugega kakor kožo in kosti.

«Ako mi poveš tri resnice,» reče volk, «katerim bom moral verjeti, te bom izpustil.»

«Prva resnica je,» odgovori lisica, «da preklinjam trenotek, ko sem te srečala.»

«Dobro,» meni volk, «to ti rad verjamem.»

«Druga: ako e drugič srečam, želim, da te srečam slepa.»

«Tudi to ti moram verjeti.»

«Tretja: daj Bog, da pogineš in da ne bom prišla nikdar več s teboj v dotiko.»

«Rad ti verjamem,» odvrne volk in smehljivo izpusti lisico.

Leseno pleče

Srnešna zgodba.

Naslednja zgodba je resnična. Zgodila se je v Črnem grabnu, recimo Pod zelenim hrubom.

Prav mizlo zimsko jutro je bilo, ko je klavec Matevžek napadel v Krivčevem s njaku debelega pujska, ki ga je zredila mač Krivčevka za vse imenitne dni v letu — za vse svete gode. Z razboritim ščetincem so imeli dosti opravka oče, dvajsetletni sin Jaka in klavec Matevžek. Mati Krivčevka pa je v škafu mešala kri, ki je kar drla iz prašičevega vratu.

«Sapramiš, Krivec, veš, tvoja žena se pa razume na svi-jerejo. Letošnje zimo sem udušil že dosti teh živali, ali nobena ni bila tako debela in tako težka.» No, Matevžek ni kar iz priljubljenosti tako govoril, ker je kruleča zverina bila v resnici težka. Klavcu so se kar nege šibile, ko so nesli zaklanega prašiča v hišo.

Marogasti maček je preplašeno planil izza zapečka, ko so položili ščetinca na pripravljen prostor. Videvši pa, da ni nikake nevarnosti zanj, se je potuhnjeno splazil pod mizo in gledal, če se bo dalo kaj ukrasti.

Kako se je klavec sukral okrog prašiča in ga razsekaval, o tem ne bom pisal, ker ste to že večinoma vsi videli, kdor pa še ni, naj si ogleda, če ga zanima.

Zimsko solnce je že zahajalo tja za Ljubljano, nebo se je rdečilo, ko je Matevžek delal klobase «krvavice». V tem poslu pa je bil res mojster; vse gospodinjice so ga hvalile, pa tudi moški so mu priznavali.

Bil je sam v hiši pri delu; zdaj pa zdaj je poželjivo pogledal na velik ploh, na katerem so bili nametani mastni in veliki kosi. Pri tem ga je začel motiti hudobni duh, oni zapeljivi duh, ki je zavedel tudi naše prve starše v raj. Ta zapeljivec mu je govoril: Matevžek, vzemi si kos in si ga deni v cečkar, nihče te ne vidi.

Res, Matevžek hitro seže po plečetu in ga osvobi... Potem pa nadaljuje delo kakor največji poštenjak.

V istem hipu pa, ko je Matevžek baš prelamljal sedmo božjo zapoved, je gospodar Krivec slučajno iz radovednosti pogledal skozi malo okroglo okence pri vratih. Premeteni gospodar se ni nič razburjal, temveč si je takoj napravil načrt, kako bo Matevžku posvetil...

Kmalu nato, ko je šel Matevžek ven, ga je gospodar povabil na žganje v kuhinjo, kjer je gospodinja pekla klobase, sam pa je stopil v hišo. Medtem ko se je Matevžek mudil v kuhinji, je Krivec hitro izvlekel iz njegovega «cekarja» svinjsko pleče ter mu podtaknil dobro zavito v prtič približno tako veliko leseno klado.

Kaj židane volje jo je mahal Matevžek domov, veseleč se že v naprej, kako bo obiral mastno pleče. Na račun svojega «uspeha» se je oglasil še v znani krašenski gostilni «Pr. bar. noku» in ga izpil še nekaj kozarcev. Ker je bila jasna noč, Matevžek pa tudi že precej «zegan», se je ustavil zadaj za krašenskim pokopališčem, da pregleda vse dobrote, ki jih je dobil pri Kriveu, kajti obično doživlja na kmetih klavec plačilo v nekaterih kosih prašiča in v klobasah.

ko pregleduje Matevžek te prašičje dobrote, odvilje tudi prt, da si ogleda ukradeno pleče. Toda, glej šmenta, namesto pleče a je odvil leseno klado in listič z napisom: Ne kradi!

V hipu sta ga minili vsa dobra volja in pijanost. Tisto noč je Matevžek tako slabo spal kakor že dolgo ne. Grizla sta ga sramota in mogoče tudi kes.

Ko so naslednje leto imeli kolone pri Kriveu, ni kral Matevžek. Ljudje so dolgo ugibali, kaj je temu vzrok, končno so pa po ovinkih le zvedeli za Matevžkovo nezgodo.

Matevžka že ni več na svetu, zato sem Vam pa zapisal to zgodbo. Tam gori ga ne moči več hudobni duh. Povedali so mi, to zgodbo Flašmanov oče, ki imajo še več takšnih v zalogi.

Anton Stražar.

Prerokovanja za prihodnja leta

Splošni potop nam obetajo

Naši kmetje pravijo, da bo leto 1925. ugodno zato, ker je bilo vreme od sv. Lucije do božiča lepo. S prerokovanjem o vremenu in prihodnjih dogodkih pa si belijo glave tudi razni drugi preroki.

Po mnenju nekaterih se smatra doba 1925. do 1930. za drugo svetovno vojno, ne sicer na bojnem polju, temveč v gospodarskem oziru. Gospodarski boj Nemčije s Francijo bo trajal še do leta 1927., nakar bo na-

stopila za Nemčijo doba procvita. Poljska bo še pred tem časom razpadla. Nemčija bo dobila nazaj svoja izgubljena ozemlja in se bo združila z Avstrijo.

Za Francijo, Italijo in Anglijo se napovedujejo veliki potresi, češ, da se v notranjosti zemlje vrše velike izpremembe in da se ogromne količine lave pomikajo proti severu. Zaradi tega bodo ledeni skladi na severu prisiljeni premakniti se proti jugu. V enaki smeri se bo zmrzovanje na južnem tečaju raztegnilo proti severu.

Najvažnejši dogodek leta 1925. pa bo gosta megla, ki bo prišla iz iztoka in ki se bo pretvorila v žareč komet. Poleg strahovitih porosov bodo padali meteori v doslej še neznanj velikosti. Sedem mesecev po pojavu kometa se bo Anglija pogreznila v morje, prav tako severni del Francije ter pokrajine severno-zapadno od nemške obali, tako da bo tudi Hamburg občutno poškodovan. Zato se bo pa pri Azorih dvignila iz morja suha zemlja in Atlantis, ki se je pogreznil pred 11.000 leti v morje, bo prišel zopet na površje.

Indija, Nemčija in Amerika bodo prevzele duševno vodstvo bodočega časa. V l. 1930. bo Indija pretvorila elektriko v tekočino. Iznaiden bo zrakoplov, ki se bo lahko pomikal v zraku, po zemlji, po vodi in po ledu. Z njim se bo moglo poleteti preko severnega, kakor tudi preko južnega tečaja. Na severnem tečaju bodo odkrili deželo s čudovitim rastlinstvom, ki bo obljudena z zelo razvitim človeškim plemenom.

Zelo zanimivo je zlasti prerokovanje belgijskega zemljeslovca Bellota o ponovnem občnem potopu, ki bo baje zadel našo zemljo okrog leta 2000., torej mogoče že v prvih prihodnjih letih. Bellot, — neki brezimni francoski pisec ter Nemeč Brandler-Pracht skušajo znanstveno dokazati, da se na svetu vsako gotovo dobo pojavijo občni potopi, in sicer vsakih 10.500 let. Voda poplavi vsako takšno dobo vso suho zemljo in jo zagrne, a iz vode se dvignejo nove zemlje. Predniki takšnih katastrof so redno veliki potresi, izbruhni ognjenikov, nagle vremenske spremembe in pogoste poplave. Ker se ta znamenja že pojavljajo, smo že blizu občnemu potopu. Sedaj se zemljino težišče nahaja severno od ekvatorja in bo potemtakem prihodnji vesoljni potop imel smer od juga proti severu. Kakor neka eri preroki-znanstveniki ugotavljajo, je bil zadnji občni potop okrog leta 900. pred Kristusovim rojstvom in bo torej prihodnji okrog leta 2000.

Mi pa rajši verjamemo prerokovanju naših kmetov, ki nam za leto 1925. napovedujejo le vesele stvari, ter se nikar ne bojmo, da bodo zemljo zadevale v najbližjem času omenjene katastrofe, katere si jih nedavno brez podlage izmišljujejo ljudje, ki imajo veselje s strašnim lahkovernih ljudi.

Car in Pavliha

Šeta se neki car in sreča Pavliho, ki ga v šalji vpraša: «Kam greš?»

Pavliha je bil slabe volje, pa mu je drzno odgovoril: «Ne vem.»

Car se je razsrdil, dal prijati Pavliho in ga zapreti v ječo. Po treh dneh je bilo carju žal, da je Pavliho zaprl. Podal se je k njemu v ječo in ga vprašal: «Zakaj si mi odgovoril zadnjič, da ne veš, kam greš?»

Pavliha odgovori: «Saj vidiš sam, da nisem vedel. Kako sem mogel vedeti, da pridem v ječo!»

Računska šala

Jožek in Janezek se pogovarjata in Jožek pravi: «Kaj mi daš, če odštejem 45 od 45, pa mi ostane še vedno 45?»

Janezek: «Saj je to nemogoče.»

Jožek: «Počakaj, da ti pokažem.»

Jožek vzame nato svinčnik in napiše na papir nastopne številke:

9	8	7	6	5	4	3	2	1
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Ako sedaj sešteješ posamezne številke v prvi številčni vrsti, dobiš 45, in prav toliko dobiš, če sešteješ posamezne številke v drugi vrsti. Nato odštej celo drugo število od prvega in dobiš nastopni ostanek:

8	6	4	1	9	7	5	3	2
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Seštej te posamezne številke in dobiš zopet 45.

Odštel si torej 45 od 45 in dobil zopet 45.

Jezik Adama in Eve

Tudi vprašanje, kakšen jezik sta govorila prva človeka, se rešuje na naši ljubi zemlji. To gotovo nerazrešljivo uganko rešujejo pač ljudje, ki imajo preveč časa in premalo pameti.

Tako dokazujejo Judje, ki so tudi povest o Adamu in Evi prvi napisali, da so naši prvi starši, seveda, govorili judovsko. Mnogo bolj ga je v tem pogledu pihnil neki Kempe, ki se je dolgo časa bavil s tem vprašanjem ter si končno mislil, da ga je najbolj pogodil takole:

V paradizu so se govorili trije jeziki: Bog švedsko, Adam dansko in Eva francosko.

Poleg evropskih se z reševanjem jezikovnega vprašanja Adama in Eve pečajo tudi iztočni narodi, da bi menda ne zaostajali v vezanju otrobov za Evropejci.

Perzijci so zlasti iznajdljivi: oni trde, da naši prvi starši niso mogli govoriti drugega jezika kakor perzijskega, ker se je paradiz nahajal na perzijskem ozemlju. Vendar Perzijci zagotavljajo, da so se v paradizu čuli tudi drugi jeziki: Tako je kača, ki je zapeljala Evo, govorila baje milozvočno arabščino, a nadangel Mihael, ki ni znal nobene drugega jezika, se je moral posluževati turščine, da je nesrečna prva ljubimca pogljal iz paradiza v drugi svet, kjer ni ljubezni brez posledic.

Zanimivosti

× **Živo dete v grobu.** Nedavno so pokopali v neki vasi na Angleškem otroka, pri katerem je zdravnik ugotovil smrt. Krsto so položili v grob in baš začeli zasipati jamo, ko se zasliši rahel krik. Hitro so zopet dvignili krsto, jo odprli in presenečeni našli v njej dečico zdravo in živo.

× **Čudotvorni ženski apostol v Belgiji.** V Bruslju, glavnem mestu Belgije, je bila pred kratkim aretirana reka ženska, ki si je nadela ime Kristusovega apostola. «Ženski apostol» trdi, da lahko ozdravi vse bolnike, in sicer na ta način, da njihovo bolezen na skrivnostni čudotvorni način prenese na svoje lastno telo. Na svojem telesu ima resnično globoko rano, o kateri pravi, da so v njej osredotočene vse bolezni onih, ki jih je doslej ozdravila. Te čudeže je delala večinoma za denar. Ko je bila na policiji vprašana, kje je dobila denar, je «padla» v nezavesi, iz katere se ni kmalu «prebudila». Preiskava je pokazala, da je ta belgijski ženski apostol enakega kalibra kakor je bila naša «sveta Johanca».

× **Kako se Mehika bori proti izpodrežanim ženskim lasem.** Nekjer na svetu menda smešna moda odrezanih ženskih las ni bila toliko obsojana kakor v Mehiki. Tam je borba proti tej ženski prismojenosti postala naravnost osira in nenavadna. Vodstvo borbe so seveda prevzeli nekateri duhovniki. Kako vodijo propagando proti kratkim ženskim lasem, pa se vidi iz nastopnega dogodka: V nekem mehikanskem predmestju se je nekega popoldne pojavila čudna procesija. Na čelu sta dva moža nosila veliko sliko neke Liliane N. Ta nesrečnica si je namreč navzlic upiranju svojih staršev dala izpodrežati lase. Pod njeno sliko je stalo z debelimi črkami: «Ni možki, ni ženska, ni navadna človeška duša, temveč sam Bog vedi kaj!...» Evharistični kongres, ki se je pred tednom zaključil v Mehiki, je tudi ostro nastopil proti podrežanim ženskim lasem in so mehikanski škofje na njegovo podrežanje zaključili, da bodo vsem ženskam s pristriženimi lasmi zabranili vstop v cerkev.

× **Novi Haarmann.** Poročali smo v zadnji številki o hannoverskem krvoloku Haarmannu, ki je podavil celo vrsto mladih žrtev in užival njihovo meso. Te dni so v Šleziji odkrili novega takega tigra, nekega kmeta Denga, ki je istotako izvajal v svojo hišo posameznike, jih pobijal, njihovo meso pa užival. Ko so mu oblasti prišle na sled, se je sam sodil in se obesil ter s tem nesel v grob tajnosti svojih grozovitih zločinov. Odkritja pa, ki jih je zdaj izvršila policija, so vseeno tako strašna, da se človeku jeziijo lasje. V Dengovi hiši so našli cele piskre in posamezne dele človeških teles, deloma prekuhanih, deloma sirovih. Doslej je dokazano pet umorov na Dengov račun. Deng je bil postaven človek, ki pa ženski ni maral. Samotaril je zase v svoji hiši in je prav rad zahajal v cerkev. Kdo bi bil sumil, da se v taki osebi skriva takšna kanibalška bestija!

× **Živ v grobu.** Nedavno so v Franzburgu v Avstriji spustili nekega mrliča v grob. Duhovniku, ki je opravljal molitve, je omahnila noga, ker je stal na robu groba, tako da je možak padel pod krsto v grob. Nesrečnik je pričel glasno klicati na pomoč.

Komaj se je posrečilo dvigniti krsto in spraviti napol onesvečenega svečenika iz groba.

× **Mož z 42 ženami.** Pred dunajskim sodiščem se je zagovarjal možak, ki ni imel nič manj nego 42 žen, s katerimi vsemi je sklenil na zunan pravilen zakon. Mož je živel sedaj pri eni, sedaj pri drugi ženi. Kako je bil premejen, nam pove dejstvo, da je tako živel več let, ne da bi prišle žene ali policija na sled njegovemu sleparstvu. Njegove žene so bile razne starosti: najmlajša je bila s ara 18, a najstarejša 60 let. Zapeljivec pri izbiranju žrtev ni gledal prav nič na starost, samo da je ujel žrtev, od katere je mogel dobiti denar. Ko je katero ženo popolnoma oskubil, še je navadno ločil od nje. Za njegova sleparstva bodo možaka pošteno zašili.

× **Pijane divje gosi.** Te dni je bilo blizu ameriškega mesta Springfielda tretjih okrog 300 divjih gosi, nahajajočih se na svojem jenskem potovanju proti toplemu jugu. Gosi so bile nekotiko «v rožicah», da so se opotekale ter niso moge odleteti, ko so se jim približali ljudje. — Ta čuden pojav pranih gosi se je pojasnil takole: Neki možak, ki je na skrivoma kuhal žganje — javno je namreč to v Ameriki zabranjeno — je zmetal večjo količino brozge v neko jezero. Gosi so se napile te brozge in se «oprijale», ker je bila brozga premočna za njih želodčke.

× **Moda kač, želv in kuščarjev.** V Londonu se je razpasel običaj, da imajo dame v stanovanjih mesto psov in mačk kače, želve, kuščarje in drugo takšno golazen. Bog jim požegnaj njihov okus!

× **Pazbojnik z dvema žlicama v želodcu.** Ameriški listi poročajo, da je bil te dni izpuščen iz neke kaznilnice v Zedinjenih državah razbojnik Baines ter takoj odpremljen v bolnico, da mu vzamejo iz želodca dve žlici, kateri je požrl pred dvema letoma. On je takrat hotel izvršiti samomor, ker je bil zaloten pri zločinu. Ko je jetniškemu zdravniku pripovedoval svoj dogodek, mu a ni verel. Spočetka ni Baines ničesar čutil, toda naenkrat so se mu pojavile bolečine, tako da so ga morali izročiti bolnici, kjer so ga operirali in resnično našli v njegovem želodcu dve žlici.

čevlje osnažiš blata in prahu s pomočjo krtače. Od časa do časa se lahko zmirajo z mlačno milnico. Nato jih s krtačico počrtnimo z navadnim voščilom, katero razredčimo z mlačno vodo, nakar jih z mehko krtačo zlikamo. Namesto navadnega voščila se uporablja tudi posebno mazilo (krema), ki napravi usnje nepremočljivo. Dobi se v prodajalni. Trpežnost podplatov se podvoji, ako se novi večkrat namočijo z oljem ali z vročo mastjo.

Za čevlje iz finega usnja uporabljamo te voščilo boljše vrste. Z mehko volneno krpo se tanko in enakomerno namaže ter z enako krpo ali mehko krtačo zlika. Čevlji ostanejo dolgo časa lepi, če jih včasih namesto z voščilom namažemo z mlekom ali s sladko smetano. Enako se čistijo čevlji iz rumenega, rjavega in drugobarvnega usnja, le da se vzame voščilo iste barve kakor je usnje. Tudi pri tej je dobro uporabljati včasih mleko namesto voščila.

Za lakaste čevlje uporabljaj našašč za to pripravljeno voščilo; dobiš ga v prodajalni. Namažeš jih lahko tudi z oljem.

Samoumevno je, da je treba s čevljev naprej očistiti, nesnago in šele potem namazati in zlikati. Da se usnje ne bo grbančilo ali pokalo, natlači lakaste čevlje takoi, ko jih sezueš, s papirjem ali pa deni kopito vanje.

Suknere čevljev skrtači; ako se nahajajo v suknu madeži, jih odstrani z bencinom.

Za čiščenje belih čevljev si napravi gosto kašo iz žrane magnezije in iz bencina. S tem odstraniš madeže. Dalje pa ravnaj z njimi kakor z lakastimi. Uporabljati moraš seveda le belo voščilo.

Galoše izmij z mlačno vodo. Pri tem na pazi, da ne pride voda vanje. Nato jih osuši z mehko cunjjo, namaži z voščilom, z oljem ali jih drgni s čebulo.

Mokre čevlje natlači s papirjem, s senom ali jih napolni z ovsom. Vanje lahko deneš tudi nogavico, v katero nasuj drobnega suhega peska. Na ta način se čevlji ne skrčijo in ohranijo prvotno obliko.

Mokri čevlji naj se le počasi suše. Nanol suhe namaži z oljem, docela posušene pa najbolje drugi dan z voščilom.

Kako pozimi preskrbimo perutnini toploto

Ker mora perutnina vsak dan na prosto in morajo biti kurniki vsaj v opoldanskem času odprti, da se dovolj prezračijo, je predvsem treba skrbeti, da je brskališče, kjer se tedaj živali nahajajo, dobro zavarovano, zlasti proti mrzlim vetrovom. Skrbeti moramo seveda, da se perutnina tudi pozimi lahko koplje v pesku in prahu. Dobra perutnina pa, kakor je znano, kaj rada brska.

Pravilno toploto pa živalim preskrbimo s primerno krmo. Prva piča naj bi bil krompir, ki se mu lahko primeša nekaj detelje ali turšene moke. Opoldne se jim da poparjene pšenice, ječmena ali turščice, zvečer naj se pa krmijo splah samo z zrnjem, ki ga čez noč najlaže in najbolje prebavijo. Tudi vode ne smemo pozabiti nekoliko pogreti. Priporočljivo je, razstepiti v njej košček galuna.

Zelo v prid so perutnini tudi razni kuhinjski odpadki ter čebula. Čebule pa perutnini, ki jo mislimo opitati, ne smemo preveč dajati.

Zvečer je treba kurnike dobro zapreti ter ob velikem mrazu vrata in okna še posebej s kakimi koci zavesiti. Pri vsem tem pa moramo paziti tudi na najstrožjo snago in red.

Za naše žene in dekleta

O šivalnem stroju

Šivalni stroj je danes predmet, ki bi ne smel manjkati v nobenem gospodinjstvu, saj odvzema rokam nešteto napornih del. Skoro vse, kar je v zvezi s šivanjem, krpanjem in popravljanjem oblek, se more s pomočjo šivalnega stroja izvršiti v najkrajšem času in z mnogo večjo natančnostjo kakor z rokami.

Šivalni stroj pa more svoje mnogostranske naloge vršiti le, ako je trpežno in natančno izdelan. Odgovarjati mora vsem zahtevam, ki se morejo staviti nanj, ter trajati dolgo vrsto let, kajti šivalni stroj ni predmet, ki si ga lahko vsak trenutek nabaviš, temveč orodje, od katerega se pričakuje, da bo izdržalo več rodov.

Zanimivo je, kako nas' a šivalni stroj do popolne izdelave. Malokateri predmet se izdeluje s takšno skrbnostjo kakor baš šivalni stroj. V Singerjevih tvornicah je izdelovanje strojev v glavnih obrisih nastopno.

Ves obrat se vodi po modernih ameriških načelih. Na eni strani ogromne mizarske delavnice, ki se pečajo z izdelovanjem vseli lesnih delov, ki so potrebni za šivalni stroj,

na drugi strani pa velike livarne, kjer se vlije željezni deli stroja v mnogih tisočih komadov dnevno. Takšne delavnice se nahajajo sicer tudi pri drugih industrijskih podjetjih, a posebnost izdelovanja šivalnih strojev je v zelo natančnem delu. Za vsako posamezno, tudi najmanjši del stroja in za vsako posebno delo obstojajo posebni izdelovalni stroji.

Ako je več delov šivalnega stroja izdelanih in v celoto zloženih, mora ta še vedno nepopoln komad ponovno v poseben stroj, ki preizkusi, ali je vse sestavljeno natančno. Pri sestavi stroja gre celo za stotinke milimetra. Delo v tej tvornici je tako urejeno, da je točno vsakih 25 sekund popolnoma izdelan en stroj.

Ravnanje z obuvalom

V dežju, snegu in vročini izgubi obuvalo na prožnost in ličnosti ter postane trdo in nelepo. Kako torej napraviš usnje zopet mehko in lepo?

Pri snaženju čevljev se je predvsem ozirati na kakovost usnja. Vsakdanje preproste

Prekajevanje svinjskega mesa

Skaf, v katerega misliš dati nasoljeno meso, naj bo snažen. Na dno potresi pest soli, primešaj malo solitra, par zrn česna, nekaj zrn brinja in malo celega popra. S tem podrgni posamezne kose mesa, jih tesno vlači v skaf in še dobro potresi s soljo. Navadno se porabi za 40 kg mesa 2 kg soli in nekoliko solitra. Tako nasoljeno meso pusti tri do pet dni. Potem ga pokrij z deskami, obteži s kamenjem in prilij toliko prevrete, pa zopet ohlajene slane vode, kateri si pridejala lorberjev listič, da stoji čez meso. Po preteku treh tednov odlj slanico, meso pa malo posuši na zraku, da ne bo mokro in ga obesi v dim.

Ako je meso preslano, potem vlij nanj, ko si odstranila slanico, mrzlo vodo in ga pusti v njej par ur. Nato odlj vodo in obesi meso.

Kadi ga tri do osem dni v ne zelo vročem dimu. Rebra, jezik ali kaki drugi majini kosi so dobri v treh dneh. Pleča, cele gujati rabijo šest do osem dni; ako se pa po malem kuri, še več časa. Kuri se dvakrat na dan, zjutraj in opoldne. Ako pa deneš zjutraj srednje debel štor na ogenj in vsuješ nanj žaganja, bo zadostovalo za ves dan. Zvečer pa odpri dimnico, da se meso čez noč ohladi.

Kuri se z bukovimi drvimi, žaganjem in le malo brinja vmes. Ako se kuri s kakim strohnelim lesom, ne bo meso dobro dišalo.

Mesene klobase se kade navadno le po dva do tri dni v bolj slabem dimu.

Recepti in nasveti

Koštrun v kvaši (paci). Vzemi koštrunovo stegno, mu izreži kosti, ga preplahni v vodi in polij s pripravljeno paco, in sicer če ga hočeš takoj ali kmalu peči, ga polij z vročo paco, ako ga pa misliš šele drugi dan, ga polij z mrzlo paco. Najboljši je namreč, ako ga pustiš v paci kakih 24 ur. Ko ga hočeš pariti, ga vzemi iz pace, nekoliko osoli, deni v ponev dobre masti, nekoliko petršilja, zelene korenja, šetraj in en klinček. Poškropi stegno s paco, ga pokrij in pari, da postane mehko in da ves lepo zarumeni. Nato odzemi meso, odlj mast v drugo posodo, zelenjavo pa zalij z dobro govejo juho. Ko to prevre, naredi na odliti masti rumeno praženje (ajpren). Zelenjavo v juhi zmečkaj in precedi, ker prilij v praženje ter pusti to zavreti. Nato pridene zopet meso in pusti, da se v tej omaki (zosu) še nekoliko prepraži. Omaka naj bo temnorjava. Pridene še žlico smetane in pusti, da še enkrat zavre. Meso in omako daš lahko na mizo vsako zase, lahko pa omako poliješ tudi po mesu.

Da ne bo krompir prezgodaj kalil, ga je treba hraniti v hladnem prostoru in ne v visokih plasteh, marveč razgrnjeno. V nasprotnem primeru bi se krompir preveč segrel, kajti tudi krompir diha, kakor diha vsako živo bitje. Tudi tema povzroča, da krompir bolj naglo kali; zato so svetli prostori boljše od temnih. Če bi začel krompir poganjati, ga moraš spraviti na svetlo, toda na njega ne sme sijati sonce, ker v tem primeru postane zelen. V svetlobi se napravi vsaj manjša kal. Ako hočemo imeti krompir zgodaj, se lahko zasadi kar s to kaljo, ki je deloma ozeleneča. Dolge, bele kali pa niso mnogo vredne. Krompirja, ki ima take kali, ne rabimo za seme, ker so izrpane te kali iz krompirja že preveč redilnih snovi.

Kako očistiš krtače za obleko. S krtačo, ki ni čista, obleko bolj zamažeš kot očistiš.

Krtačo očistiš, če držiš z eno roko kos belega papirja čez rob mize, z drugo pa primeš krtačo in jo drgneš po s papirjem pokritem robu. Papir moraš tolikokrat premeniti, da ga krtača več ne umaže. Če drgneš krtačo po steklenem papirju, jo hitreje očistiš, pa se krtača pri tem pokvari. Krtače, ki so mastne od las, očistiš, ce ščetine pomočiš v jajčji rumenjaki, ki ga odstraniš šele, ko se posuši. Krtačo nato operi v vroči vodi in posuši na zraku. Mokro krtačo deni sušiti vedno s ščetinami navzdol obrnjeno, da žica ne zarjavi.

Dobro in trdno malo za vlažne stene dobiš, ako zmešaš en del gašenega apna, dva dela cementa in šest do dvanajst delov peska.

Kako preženeš molje. Najboljše sredstvo, da preženeš molje, je terpentinovo olje. Skrinjo, v kateri hranimo tkanino, treba namazati s terpentinovim oljem. Tkanino zavij v robeč, ki je tudi poškopljn s terpentinovim oljem, in jo pokrij z enakim robcem.

Lak za železo narediš, če pogretemu asfaltu faltu priliješ toliko petroleja, da zmes tenko teče.

Kotiček za ugankarje

UGANKA.

Kako dokažeš, da je polovica od 88 — nič?

REŠITEV UGANK V ZADNJI ŠTEVILKI.

Demant: 1.) T. 2.) Črv. 3.) Šliva. 4.) Triglav. 5.) Žolna. 6.) Gad. 7.) V.

Sprehod: Širi e list «Domovino»!

Pešitve ugank nam je poslalo več čitateljev našega lista. Razen enega so uganke rešili vsi prav.

Poslano.

Dopisniku članka v «Slovenskem Gospodarju» pod naslovom «Kako liberalni učitelji izrablja kraljev praznik»:

Vi ste moje besede vedoma čisto po jezuitsko obrnili in im podtaknili drug pomen, poleg tega ste dodali besede, ki jih nisem rabil, zato ste lažnik in obrekovalec. Vaš namen je prozoren. Pridobiti si hočete ljudi za volitve. Zato morate v svoji prirojeni zahrbtnosti izliti sovraštvo do vseh, ki ču'ijo narodno. Vi mislite, da ljudstvo ne vidi, toda motite se! Stranka, ki na ta način dela, je obsojena na smrt. Kolo časa se vrtilo sigurno naprej in duh časa bo odnesel poslednje ostanke srednjega veka in njegovih inkvizicijskih metod.

Sv. Rupert v Slov. goricah,
dne 29. decembra 1924.

Franjo Jakopec.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Žumberak. Zadeva je preveč osebna in bi nam povzročila sitnos. Pišite nam o vaših domačih razmerah in nas obveščajte o raznih dogodkih v vašem kraju.

Stari trg pri Črnomlju. Ni jasno, kaj želite z vašim dopisom. Poročajte nam o manj osebnih zadevah, ker si želimo dopisnika, ki bi nas obveščal o zanimivostih in novostih vašega kraja.

Raka. O pogojih za naselitev v Južni Srbiji bomo po možnosti poročali v eni prihodnjih števil.

Vinski vzorčni sejem v Semiču itd. pride prihodnjič.

ZA MEHIN KRATECA

Priden učenec.

Jožek: «Veš, Matijček, nocoj je zgorela neka tvornica blizu nas.»

Matijček: «No, vidiš, vsaka poštena hiša enkrat zgori, le naša šola noče...»

Pol teleta.

Ožbovt: «Dragi Gašper, danes imam povabljenih osem prijateljev, daj, zakolji mi tele.»

Gašper: «Celo tele? Saj ga ne bodo mogli snesti.»

Ožbovt: «No, pa zakolji samo pol teleta...»

Oboje bi rad.

Prišel je cigan beračit k neki gospodinjki, ki ga je vprašala: «Kaj bi rajši, ali juho ali cmoke?»

«Ej,» je zajavkal cigan, «daj mi kakor svinji, zmešaj vse skupaj, zame bo dobro.»

Z eno nogo.

Ožbovt in Gašper sta gledala vojaške vežbe in se je Gašper čudil, zakaj vojaki dvigajo sedaj levo sedaj desno nogo in vsakokrat postojte na eni sami nogi.

Ožbovt: «To pač ni čudno. Vežbajo se, da bodo mogli hoditi tudi po eni nogi, če jim v bitki eno odstrele.»

Lovec.

Svetoslav: «Gospa, ali ima vaš soproj kaj sreče na lovu?»

Gospa: «Kadar gre s puško na lov, ne dobi ničesar, kadar pa se poda z avtomobilom, prinese vedno kakšno raco, piščanca ali kaj podobnega.»

Dvojna nesreča.

Boltežarju je začela goreti hiša in njegova žena, ki je bila nema, se je silno prestrašila in si na vse kriplje prizadevala, da bi izpregovorila. Končno se ji je tudi posrečilo.

Ko so ogenj pogasili in je prišel mož domov, mu je žena vsa vesela prihitela naproti: «Jaz govorim, jaz govorim.»

Mož pa je samo prebledel in zagodrnjal: «No, še te nesreče je bilo treba...»

Premečenec.

Letos poleti, ko je bila najhujša vročina, je nesel kaplan Jurče iz svojega vinograda veliko čutaro vina. Med potjo je baš srečal Ožbovta, ki je od strašne žeje že kar omagoval. Ožbovt se je vradostil, ko je videl kaplana z vinom, toda, kako dobiti od njega požirek, mu je delalo preglavice.

«Strašna vročina, kajne,» je menil Ožbovt, «tako sem žejen, da bi na mah izpraznil vašo čutaro, gospod kaplan.»

«Tako veliko posodo — celo?» je nejeverno zmajal z glavo kaplan Jurče.

«Ce ne izpraznim cele, mi lahko rečete osel,» je pogumno povzel Ožbovt.

Kaplan, radoveden, bo li res izpil vse vino, mu je dal čutaro.

Ožbovt nas avi, pije in pije, a ko je posoda na polovico prazna, si oddahne, obrise brke ter reče: «Gospod kaplan, sedaj sem si žejo ugasil in mi lahko rečete osel.»

ČAJNA ROČKA

„popolni“

ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI
IN OBENEM NAJFINEJŠI

Kratost.

Šestletna Zorica in petletna Nadica se pogovarjata o bodočnosti.

«Ko bom velika, bom učiteljica,» pravi Zorica.

«Kadar bom jaz zrasla, bom mamica in bom imela mnogo otrok,» pristavi Nadica.

«In ko bodo tvoji otroci prišli k meni v šolo,» nadaljuje Zorica, «jih bom pošteno pretepla.»

«Ti si kruša,» odgovori Nadica in prične bridko plakati, «kaj so ti pa moji otroci storili?»

Njen klobuk.

Zenka: «No, možek, kako ti ugaja moj novi klobuk?»

Možek: «Bi še bil, ali zakaj si ga okrasila s črešnjami?»

Zenka: «Meni črešnje ugaja'o.»

Možek: «Jaz imam tudi rad kranjske klobase, pa si jih radi tega ne obešam na klobuk.»

Lahko vino.

Sodnik: «Vi ste obtoženi, da ste v gospoda Hlačoperja vrgli polno steklenico vina.»

Obtoženec: «Polna je res bila, gospod sodnik, toda je bilo v njem prav slabo lahko vino.»

Pol življenja za hruško.

Sve'loslav: «Kam pa neseš te dve krasni hruški?»

Svitloslav: «Svoji tašči.»

Svetloslav: «Kaj sta takšna prijatelja?»

Svitloslav: «Ne-e. Ona mi je namreč rekla, da daruje pol življenja za en takšen sad — no, in jaz sem ji prinesel dva...»

Mali bolnik.

Zdravnik: «No, Slavkec, ali si z apetitom pojedel pohano meso?»

Slavkec: «Ne-e, z apetitom pa ne, pač pa s solato.»

Velika krava.

Učitelj: «Kdaj pa se piše krava sredi stavka z veliko začetno črko?»

Janez: «Naša krava se mora že pisati tako, ker je velika...»

MALI OGLASI

POSESTVO

s popolnoma novim skupnim poslopjem ter pri kolodvoru Semič, 2 velika vinograda in vinska klet, ob cesti, pripravno za vinsko zalogo, se proda. — Posestvo se nahaja pol ure od Semiča. — Cena 6000 dolarjev. — Pojasnila daje M. Stublar, Praprot 5, Semič. 96

KDOR ŽELI KUPITI DVE LEPI POSESTVI

z velikim sadonosnikom, njivami, gozdi poleg ceste tik Rogaške Slatine, naj se nemudoma javi pri lastniku Jožefu Vajdi v Ratenski vasi št. 4, p. Rogaška Slatina. 95

Koliko stara hoče biti žena, odloči ona sama s tem, da svoj obraz neguje ali zanemarja. Žena ostane vedno mlada, ako rabi za obraz Fellerjevo Elsa-pomado, ki stori kožo v najkrajšem času belo, mehko, nežno in čisto. Za racionalno nego las naj se uporablja Elsa-pomada za lase. Enako moški, ki nočejo biti plešasti. Za poizkus 2 lončka za 36 Din, ako se pošlje denar v naprej, ali pa 46 Din po povzetju od lekarne Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

In vi, milostljiva gospa?

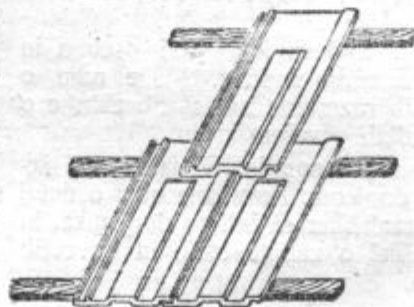
Zelite li, da se končno iznebite vaših peg? Veselite se li čiste in bele kože? Poizkusite torej LEKARNARJA FELLERJA ELSA-POMADO ZA OBRAZ IN OBVAROVANJE KOŽE, to odlično sredstvo za lepoto, za vzdrževanje mladeniške kože, ki zanesljivo odstrani vse nečistosti kože, prišče, pege, lišaj, zajedavce, ogrce, da, celo nabori in gube se odstranijo z redno masažo s pomočjo Fellerjeve kavkaške Elsa-pomade za obraz in obvarovanje kože.

ZA POIZKUSNJO 2 lončka z zavojnico in poštnino za 36 Din, toda le tedaj, ako se denar pošlje v naprej, kajti po povzetju je poštnina za 10 Din višja, torej 46 Din

Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLE, lekarnar
v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

ELSA TEKOCJE LILIJNO MLEKO, idealno nego valno sredstvo za polt. ELSA LILIJNO MLEKO MILO, ELSA BORAJSKO, ELSA GLICEBINSKO MILO so mila lepote vsake elegantne gospe.

Miklošičeva c. 13

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani
prej VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in Brdu

»dijo v poljubni množini, tako dobavno, najboljšo preizkušene modelske strešnikov, z eno ali dvema zareza, kakor tudi bobrovec (biber) in

zidno opeko.

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!

Vsem našim cenjenim odjemalcem se zahvaljujemo za izraženo naklonjenost v letu 1924, ter se tudi za nadalje priporočamo, želeči

veselo in srečno Novo leto
Franc Crobath, Kranj
družba z o. z. 94
Ustanovljeno leta 1835.
Manufaktura na debelo in drobno.
Izdajanje domačih čevljev iz raznega blaga, samo na debelo

JUHAN
se dobi
v vseh specerijskih prodajalnah

«MERA KL»

vošči vsem svojim cenjenim odjemalcem

veselo, srečno Novo leto

Medić-Zankl

družba z o. z.

tovarne olja, iakov in barv.

Lovci, gozdarji, delavci, priporočamo Vam, da si kupite

obleke,

pelerine, suknje, hlače, dežne plašče iz gume, vsakovrstno perilo po uainižji ceni le pri kontekoijski industriji

Drago Schwab, Ljubljana

Dvorni trg št. 3 (pod Narodno kavarno).

Največja zaloga vsakovrstnega blaga za moške in dečke. Zahtevajte vzorce!

Naročeno blago se razpošilja po poštnem povzetju. V lastni režiji se izdelujejo usnjene (kožni) rezelet, hlače in čepice v črni, rjavi in sivi barvi.

Obleke po meri.